

MS. 1079

MS
1
079

Thomas

Leon

M5

1

079

~~Saja - B - 71~~

17. a. f. f.

Symbolism, 1

Archives of M. D. Swannick for the
Reg. - 30.862

M5

1

079

~~Coja - B - 71~~

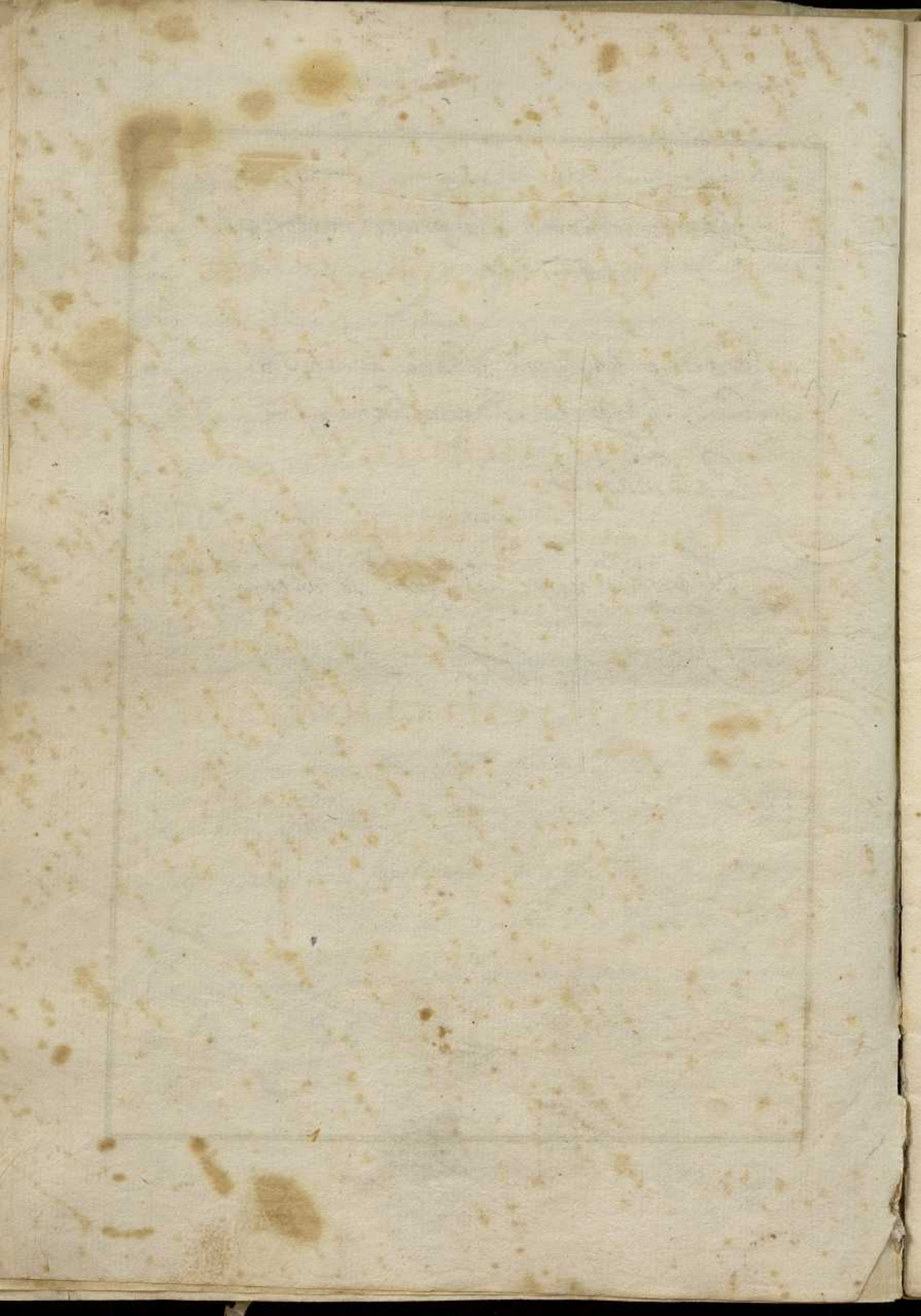
17. a. f. f.

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

Symbolicum 1

Archives de l'Ab. de Inaraba pour l'An
Reg. - 30.862

29

NOVVM LVMEN
CHYMICVM.

E Naturæ fonte & manuali Experi-
entia depromptum:
CVI ACCESSIT

Tractatus de Sulphure.

Authoris Anagramma,

DIVI LESCHI GENVS AMO.

QVOD TIBI FIERI
NON VIS, ALTERI
NE FECERIS.

Apud IOANNEM de TOVRNES,
Reipublicæ & Academix
Typographum.

M. DC. XXXIX.

NOVVM LVMEN

CHYMICVM

E. Naturae totius & minerali Spiritu
eius deprehensio:

CHI ACCURAT

Tractatus de Sulphure

1637

Authore Johanne de Tornese

DIVI LESCHII GENVSANO

Novvm LVMEN
CHI ACCURAT
DE PRACTICA

Apud IOANNEM de TORNESE

Reipublicae & Academiae

Typographus

M. DC. XXXIX.

PREFATIO.

Omnibus Chymicae artis inquisitoribus, Ge-
nuinis videlicet Hermetis filius, author salu-
tem & benedictionem a Deo precatur.

Cum mecum perponderem, Candide Lector mul-
tos adulterinos libros, falsaꝝ (vt vocant) Alchj-
mistarum Recepta, Impostorum fraude et auaritia
composita, in quibus ne scintilla quidem veritatis
elucet, inter naturalium occultarumqꝫ artium in-
dagatores versari; quibus et quàm pluri mi decep-
ti sunt, et adhuc decipiuntur: nihil me utilius fac-
turum existimaui, quàm si Talentum a Patre lumi-
num mihi concrediditum, cum filiis et heredibus sci-
entiae commune haberem. Ut et posteri animaduor-
terent, non solum prioribus seculis, verum etiam
hoc nostro, singularem illam Dei benedictionem
Philosophicam quibusdam hominibus non fuisse
denegatam. Nomen meum certis de causis pu-
blicare non consultum visum est, dum non mihi

Laudem quero, sed Philosophiæ amatoribus pro-
desse Studeo. Ideo vanam gloriæ cupiditatem re-
linquo illis qui malunt Videri quàm esse. Que
hic in veritatis Philosophicæ in dubitate ates-
tationem scribo paucis comprehensa, a Manu-
ali experientia mihi ab Altissimo concessa, de-
prompta sunt: ut ij qui in hac laudatissima Sci-
entia, prima et realia posuerunt fundamenta,
hac cohortatione, pulcherrimarum rerum exer-
citationem non deserant; et sic asceberata Fu-
mivendulorum turba, cui dulce est decipere,
tuti sint. Non sunt somnia, ut ignarum vul-
gus loquitur; nec inania otiosorum hominum
commenta, ut stulti et insipientes, qui artem
vident. Veritas est ipsissima Philosophia, quæ
am, ut veritatis amator, in veritatis Chymi-
cæ immeritò proclamata, subsidium et confir-
mationem, occultare aut silentio involuere non
debui nec potui. Quamvis hisce malignis tem-
poribus (ubi virtus et vitium æquiparantur)
propter sæculi indignitatem hominumq; ingra-

titudinem et infidelitatem (nequid de Philosopho-
 rum maledictionibus loquar) in publicum prodire
 maximopere pertimescat. Possem adducere Chymi-
 ce hujus veritatis testes, autores videlicet gravis-
 simos, iuxta unanimem venerandæ Antiquitatis
 in tot diversis nationibus consensum; At quæ
 experimento oculari videntur probatione non in-
 digent. Viderunt illam sine veste Dianam his-
 ce elapsis annis (scionis loquor) multi et supre-
 ma et infime sortis homines. Et licet reperiantur
 quidam maleferiati, qui aut ex invidia, aut mali-
 tia, aut metu, detectionis imposturarum suarum,
 clamitent auro suam animam posse extrahi et pom-
 posa ac vana ostentationis delusione, alieno red-
 di corpori, non sine temporis laborum ac sumptuum
 jactura et detrimento: sciant pro certo Her-
 metis filii, eiusmodi animarum, ut loquuntur, sine
 ab Auro, sine a Luna (quacumq; via vulgari Alchy-
 mistica) extractionem, moram esse per suasionem, quæ
 quidem a multis non creditur, sed tandem per
 experientiam, unicam et solam veritatis magistram,

cum damno verificatur. Contra, qui (via Philosophica) hoc sine fraude & fuis prestare possit, ut vel minimū metallū, siue cum luero, siue sine luero, realiter colore solis vel Luna (in omnibus examinibus requisitis permanente) tingat: illum iure affirmare possum habere fores Naturae apertas, ad obscuriora, et altiora arcana inuestiganda, et cum Dei benedictione acquirenda. Porro presentes hos tractatus, mea experientia conscriptos, scientiae filijs offero: ut dum omni cogitatione, motu que animi in Naturae occultis operationibus inquirendis versantur, inde rerum veritatem, ipsamque Naturam perspiciant et cognoscant: in qua de sola totius Sanctissima Artis Philosophicae perfectio consistit, modo via Regia, quam Natura in omnibus operationibus praescribit progrediantur. Ideo hic Candidum lectorem admonitum velim, ut scripta mea, non tam ex verborum cortice quam e Naturae viribus intelligat, ne postea tempus, laborem et sumptum frustra expen-

sum deploret. Consideret Sophorum hanc esse Scien-
 tiam, non imperitorum: et longe alium esse Phi-
 losophorum sensum, quam ut eum percipiant, uel
 Thrasones gloriosi, uel literati irrisores, aut, contra
 conscientiam vitiosi (qui dum uirtutibus emergere
 non possunt, secleribus et honestorum virorum calum-
 niis id moluntur) uel imperii circumforanei, qui su-
 is de albattonibus et rubefactionibus cum indig-
 nissima laudatissima scientia Chymica diffamatio-
 ne, uniuersum ferè mundum deceperunt. Dei enim
 donum est; si quidem ad eam non nisi sola Dei in-
 tellectum illuminantis gratia, per patientem et re-
 ligiosam humilitatem perueniri possit (aut per ocu-
 larem experti preceptoris demonstrationem:) Qua
 propter a Deo alienos merito à Secretis suis pro-
 cul abigit. Quod reliquum est; filios artis unice
 rogo ut mecum bene de ipsis merendi Studium a-
 nimo grato accipiant: et cum OCCULTVM fece-
 rint MANIFESTVM, atque Dei nutu cons-
 tanti labore inoptatum portum Philosophicum
 appulerint, Philosophico more omnes indignos ab

hac arte excludant: amorisque erga proximum
egenum in timore Dei (postposita vana ostenta-
tione) memores, optima. ter. Maximo pro specia-
li hoc munere sine abusu, in tacito et pie gau-
denti sinu, sempiternas gratitudinis laudes de-
cantent.

Simplicitas veritatis sigillum.

NOVVM IVMEN CHY-
 MI CVM.
 TRACTVS PRIMVS.
 DE NATVRA QV-
 IDNAM EA SIT, ET
 QVALES EIVS DE-
 beant esse scrutatores.

MVLTI Sapientes doctissimi que viri ante
 complura secula, imo (Hermete teste) ante dilu-
 vium, multa scripserunt de conficiendo lapide Phi-
 losophorum; et tot nobis reliquerunt scripta, ut ni-
 si Natura in dies operaretur credibilia nobis, vix
 iam aliquis verum existimaret esse Naturã.
 quia superioribus seculis non tot inventores rerũ
 fuerunt; nec etiam antecessores nostri aliud quicquã

concederant, præter Naturam ipsam, et Naturæ
possibilitatem. Et quamvis illi in Simplici tantum
Naturæ viâ manserint, ea tamen inuenerunt que
nos nunc in tot rebus versantes, vix nostris inge-
niis potuimus imaginari. Hoc fit quia nobis
Naturæ generatio rerum in orbe iam velis Sim-
plexque videtur. Et ideo ingenia nostra, non ad
res cognitatas, sed ad talia que non vel vix fieri po-
ssunt, intendimus: qua propter ita etiam nobis su-
ccedit facilius excogitare res subtiles, et quas ip-
si Philosophi nescirent imaginari, possumus qu-
am ad verum Naturæ cursum, et Philosophorū
Sensum peruenire. Et sic Naturæ hominum com-
parata est, vt ea que scit negligat, alia semper
querat; multo magis ingenia humana quibus
Naturæ subdita est. Exempli gratiā; vides qu-
emlibet artificem, cum iam ad summam arti-
ficij sui perfectionem peruenierit, alia querit, a-
ut eo abutitur, aut plane desinit. Ita etiam ge-
nerosa Naturæ semper agit vsque in ipsum Ili-
adum, hoc est, Terminum ultimum postea cessat.

Nam indita est Naturæ permissio quædam ab initio,
 ut per cursum integrum possit ad meliora venire, et
 requiem habere plenariam, ad quam anni conatu ten-
 dit, et gaudet suo fine, non aliter ut formica serio,
 cui in senectute Natura creat alas. Ita nimirum
 et nostra ingenia consue progressa sunt, præsertim
 in Arte Philosophica, seu lapidæ præxi, ut iam ferè
 in ipsum Niadum peruenimus. Nam Ars Chy-
 micæ ejusmodi subtilitates nunc inuenit, ut iuxta
 maiores possint reperiri, et eatenus differt à vete-
 rum Philosophorum Arte, Prout Faber Horologio-
 rum à simplici Fabro Ferrario: et licet ambo fac-
 tent ferrum nihilominus neuter sciret alterius
 labores, quamuis ambo sint in sua Arte Magis-
 tri. Si hodie reuiuisceret ipse Philosophorū pa-
 ter Hermes, et subtilis ingenii Geber, cum pro-
 fundissimo Raimundo Lulio, non pro Phi-
 losophis, sed potius pro discipulis à nostris Chy-
 micis haberentur: Ne scirent tot hodie viti-
 tas distillationes, tot circulationes, tot calcina-
 tiones, et tot alia innumera bilia Artistarum

opera quae ex illorum scriptis huius seculi ho-
mines inueniunt et excogitarunt. Unicum
* tantum nobis deest, ut id sciamus quod ip-
si fecerunt, lapidem videlicet Philosophoru
seu Tincturam Physicam nos dum illam qua-
rimus alia inuenimus: et nisi ita visitata
esset procreatio humana, et natura in eo su-
um ius teneret, iam vix non deuiaremus,
sed, ut reuertar ad propositum. Promissi in
hoc primo Tractatu Naturam explicare: ne nos
a simplici via vera, vana deflectat imaginatio.
Naturam igitur dico vnā, veram simpli-
cem, integram in suo esse, quam Deus ante
Secula fecit, et spiritum ei inclusit: scito au-
tem Naturae Terminum esse Deum, qui et na-
turae principium est. Siquidem nullum finitur
initium nisi in eo in quo incipit. Dixi unicam
esse tantum; per quam Deus omnia fecit: nō
quod Deus sine illa operari nesciret, (Siqui-
dem ipse naturam fecit, et omnipotens est.)
Sed ita sibi placuit, et fecit. Res omnes ex

illa Natura unica proveniunt; nec est in orbe
 aliquid extra Naturam; et quamvis aliquando
 abortus fiant; hoc non est Natura, sed uel arti-
 ficis uel loci uitium. Natura hec diuisa est in lo-
 ca quatuor, in quibus hec omnia operatur que a-
 pparent et in umbra sunt, siquidem res potius in
 umbra sunt quam ut uere appareant. Mutatur
 in mare et femina et Mercuris assimilatur, quia
 se iungit variis locis. et secundum terra loca bo-
 na uel mala res producit; licet non sint loca ma-
 la in terra, prout nobis uidetur. Qualitates au-
 tem sunt tantum quatuor, et hec omnibus in-
 sunt rebus, neque concordant; semper una exce-
 dit aliam. Natura autem non est uisibilis, licet
 uisibiliter agat; nam est spiritus uolabilis qui
 in corporibus suum agit officium: locum et se-
 dem suam habet in uoluntate Diuina. Nobis hoc
 loco ad nil aliud ipsa prodebt, nisi ut eius loca sc-
 iamus que sint ipsi conuenientiora uel propior qu-
 iora; hoc est, ut sciamus coniungere rei rem, se-
 cundum Naturam ne misceatur lignum homini,

*

aut Bos uel animal metabo; sed quodlibet a-
gat in suum simile: et tunc etiam Natura
suum præstabit officium. Locus Natura non
est alius quam, ut supra dictum, in uelle Dei.

Scrutatores Natura tales esse
debent qualis est ipsa Natura, veraces, simpli-
ces, patientes, constantes, &c. Et quod maximè
pii, Deum timentes, proximo non nocentes. Pos-
tea diligenter considerent num propositum su-
um cum natura concordet; an sit possibile ab
exemplis discant apparentibus, ex quibus uide-
bitur rebus quid fiat, quomodo et in quali vase
Natura operetur. Nam si tu simpliciter aliquid
uis facere, sicuti ipsa facit Natura, sequere Na-
turam: sin vero præstantius quid moliris qu-
am Natura, id animaduerte in quo, et per qu-
id melioratur, et semper in suo id fiat simi-
li. Exempli gratia, si cupis metallum (quæ est
nostra intentio) ulterius quam Natura fecit,
in uirtute promouere, Naturam accipere o-
portet Metallicam, et hoc in mare et femina,

alias nil efficies: si enim intendis ex herbis
creare Metallum, laborabis in vanum; sicuti
etiam ex cane vel bestia lignum non produces.

TRACTATUS SECVNDVS.

De operatione Naturæ in nostro proposito
et Spermate.

Naturam iam dixi esse veram, unicam, ubique
apparentem, continuam, quæ cognoscitur ex rebus
productis lignis videlicet, herbis, &c. Dixi etiã
scrutatore[m] Naturæ esse oportere veracem, sim-
plicem, patientem, constantem, unica saltem
rei animum applicantem, &c. Nunc de natura
actu incipiendum. Sicuti Natura in Dei velle
est, et Deus creavit illam, vel imposuit om-
ni imaginationi; ita Natura fecit sibi Semen, hoc
est velle suum in Elementis. Illa est quidem
vna, et tamen res profert diversas, sed nilope-

ratur sine Spermate: quicquid Spermata vult
operatur Natura, nam est instar Artificis ali-
cujus instrumentum. Spermata igitur unius-
cujusque rei melius et utilius est Artificii qu-
am Natura ipsa: Nam è Natura sine Spermate
efficiens tantum quantum sine igne, au-
ro vel argento Aurifaber, aut sine grano et se-
mine agricola. Habito Spermate Natura pas-
to aderit, siue ad malum siue ad bonum. Ope-
ratur illa in Spermate, vt Deus in libero homi-
nis arbitrio: et hoc est magnum miraculum
quod natura obedit Spermati, non coacta sed
propria sponte; sicuti et Deus omnia con-
cedit quæ Homo vult, non coactus sed ex
proprio velle: ideo homini liberum dedit arbi-
trium, siue ad malum, siue ad bonum. Spermata
igitur est Elixir cuiusque rei, vel quinta
essentia seu perfectissima rei decoctio et di-
gestio, vel Sulphuris balsamum quod idem
est quod Humidum Radicale in Metallis.
Magnus quidem hic de hoc Spermate posset

institui sermo, sed nos tantum ad propositum in
 arte Chymica tendimus. Quatuor elementa ge-
 nerant sperma, voluntate Dei et imaginatione
 Natura: quem admodum enim viri sperma habet
 centrum, seu vas sui seminis in renibus; ita qu-
 atuor Elementa motu incessanti (quodlibet
 secundum suam qualitatem) projiciunt sper-
 ma in terra centrum, ubi digeritur, et per mo-
 tum emittitur foras. Centrum vero terre est
 quidam locus vacuus ubi nil quiescere potest;
 in excentrum (ut ita loquar) seu centri mar-
 ginem et circumferentiam quatuor Elementa
 suas projiciunt qualitates. Sicut vir suum e-
 mittit semen in uterum mulieris; in quo nil
 manet de semine, sed postquam debitam ma-
 trix accepit portionem, ceterum eiicit foras:
 Similiter in Centro terre accidit ut vis Mag-
 netica partis alicujus loci rem ad se atrahat
 convenientem sibi ad parandum aliquid; ce-
 terum eiicitur foras in lapides et alia excre-
 menta. Nam omnes res ex eo fonte habent

originem, nec quicquam in toto mundo nascitur nisi per hunc fontem. Exempli gratia; Plabatur in aliqua mensa plana vasculum aquae, quod locetur in mensa medium, et circum circa ponantur res variae, et colores varii, item Sal, &c. quodque separatim: effundatur postea aqua in medium; videbis illam aquam hinc inde diffluere, et dum rivulus unus attinget colorem rubrum rubefiet ab illo, si ad Saltem salis Saporem mutabitur, et sic de ceteris. Aqua enim loca non mutat, sed locorum diversitas mutat aquam. Simili modo è Centro Terrae Semen vel Spermata aquatorum elementis in Centrum proiectum ad varia loca transit, et secundum loci naturam naturatur res: Si peruenit ad locum Terrae et aquae purum fit res pura. Semen et Spermata omnium rerum est unicum, et tamen varias res generat, Vti è sequenti apparet exemplo. Viri Semen est Semen nobile, et saltem ad generationem hominis est creatum,

nihilominus si vir abutatur eo, quod est in eius libero arbitrio, nascitur abortus: Nam, si, contra gravissimas Dei inhibitiones, vir iniret vaccam, aut aliam bestiam, facile conciperet bestia viri semen, quia natura non est nisi una, et tunc non nasceretur homo, sed bestia et abortus; Siquidem locum non invenit semen sibi competentem. Tali in humana et detestanda commixtione virorum cum bestiis variae bestiae producerentur hominibus similes. Ita enim fit, si sperma intrat centrum nascitur quod inde nasci debebat; sed cum iam in locum venit et concepit, non amplius mutat formam: Verum dum adhuc in centro sperma est, aequè facile ex illo spermate produci potest arbor quam Metallum, tam cito herba quam lapis, et unus pretiosior altero, secundum puritatem loci. Sed quomodo Elementa sperma generent nunc nobis dicendum est, et hoc modo fit. Elementa sunt quatuor, duo sunt gravia et duo sunt levia, duo sicca, duo humida,

sed unum maxime siccum et alterum maxime
humidum, sunt masculina et feminina &c. Ho-
rum quodlibet per se est promptissimum ad pro-
ducendum res sibi similes in sphaera sua, et i-
ta voluit Altissimus: Haec quatuor non qui-
esunt, sed semper inuicem agunt; et quodli-
bet per se emittit suum subtile, ac in centro
conueniunt: In centro vero est Archans, Na-
tura Seruus, quia spermata miscendo eicit
foras. quomodo autem id fiat, in Epitolo ho-
rum duo decim Tractatum copiosius uide-
re est.

TRACTATUS TERTIVS.

De vera prima Metallorum materia.

Prima Metallorum materia duplex est, sed
una sine altera metallum non creat. Prima
et principalis est, Humidum aeris caliditate

11.

mixtum; hanc Philosophi Mercurium nominarunt, qui radius solis et Lune gubernatur in mari philosophico: Secunda est terra caliditas sicca, quam vocarunt Sulphur. Sed quia omnes veri Philosophi hanc maximè occultauerunt, nos paulo lucidius illam explicabimus, pondus presertim, quo ignorato omnia destruantur. Inde fit ut multi ex re bona producant abortus: Sunt enim qui totum Corpus pro materia seu Semine uel Spermate sumunt, alii fructum, et hi omnes à recto declinant tramite. Exempli gratia; Si quis viri pedem et mulieris acciperet manum, et uellet ex hac commixtione creare hominem, non esset possibile. Est enim in quolibet corpore Centrum et locus, uel Seminis seu Spermatis punctum, et Semper 8200 pars, etiam in ipso grano tritici; et hoc aliter esse non potest: Nam non totum granum uel Corpus uertitur in Semen, sed tantum est in Corpore sentilla aliqua necessaria, quæ a suo Corpore custoditur ab omni excessiuo calore et frigore, &c. Si

habes aures et sensus, hinc animaduerte et secu-
rus eris, non tantum ab illis qui locum Spermatis ignorant, totumque granum in semen
reducere nituntur; Verum etiam ab his om-
nibus qui in solutione metallorum versantur
vana, et metalla per totum solvere volunt, ut
postea ex illorum commixtione nutria, no-
uum creent metallum. At hi, si Nature pro-
cessum considerarent, uiderent rem se habe-
re longe aliter: Nam nullum metallum est
tam purum quod non habeat et suas impu-
ritates, unum tamen altero pauciores uel
plures. Sed tu, amice Lector, primum obser-
uabis Nature punctum, ut supra dictum, et
satis habes: sed hanc tibi habeto cautelam,
ne in metallis vulgi illud queras punctum,
in quibus non est. Nam haec metalla praesertim
aurum vulgi, mortua sunt, sed nostra
sunt uiua, spiritum habentia, quae omnino
sumenda sunt: Scito enim metallorum vi-
tam esse ignem, dum adhuc in suis mineris

tra pontica, eiusque tantum usum non ita aperte
 revelari, quia a Magistro nature non habui ul-
 teriorem loquendi licentiam, et hoc solus Deus
 revelare debet, qui novit hominum corda et a-
 nimos: quem si diligenter oraveris, per reitera-
 tam huius libri Lectionem poterit tibi intellectui
 suum aperire. Vas, ut supra dictum unicum
 est a principio usque ad finem, vel ad summum
 duo sufficiunt vasa: ignis etiam continuus
 in utroque opere; quo nomine legant errantes
 Tractatum x. et xxi. Si in tertia materia opera-
 tus fueris nil efficies: hanc tractant hi qui ex-
 tra hoc unicum sal nostrum quod Mercurius
 est, laborant in herbis, animalibus, lapidibus,
 et mineralis, excepto sole et luna nostra que
 obducta est sphaera Saturni. Et qui optatum
 desiderat finem, sciat conversionem elemento-
 rum, et levia facere ponderosa, et spiritus face-
 re non spiritus, tunc non laborabit in re ex-
 traanea: ignis est regimen, qui quid fit igne
 fit; ut sufficienter in precedentibus, et hic con-

chrisianis loco satis dictum est. Vale. Sutor be-
nigne et hinc per experientiam meam verifi-
catis laboribus tuis, ad nominis Divini glori-
am, anime tue salutem, proximique commo-
dum, perfrue.

AD FILIOS VERITATIS

PRAEFATIO IN ANIGMA

Philosophicum.

Iam vobis, filij scientia, è scaturigine univ-
ersalis fontis detexi omnia, ut nihil sit am-
plius residuum. Nam in precedentibus meis
tractatibus naturam per exempla sufficienter
expliui: Theoricam et praxim quantum fas
fuit manifestavi. Sed ne quis de Laconismo
conqueri possit, quòd aliqua omiserim, totam

artem ænigmatice adhuc vobis describam; ut vi-
 deatis quousque Dei ductu pervenerim. Infini-
 ti sunt libri de hac arte tractantes; vix in vltro
 reperietis veritatem eatenus vobis patefactam:
 quod hanc ob causam prestare volui quia cum
 multis Philosophorum scripta se bene intelligere
 putantibus sermonem contuli; sed deprehendi
 illos eadem scripta longe subtilius explicare quam
 natura, quæ simplex est, requirebat: imo omnia
 mea dicta ueridica, ipsis semper alta sapien-
 tibus, videbantur nimium uisibilia et incredibilia.
 Aliquoties accidit ut quibusdam de verbo ad v-
 erbum artem insinuarem, sed nequaquam asse-
 qui potuerunt, non credentes aquam in mari nos-
 tro esse, et tamen Philosophi videri volebant. Cui
 ergo verba mea eatenus dicta non potuerint
 intelligere, non timeo (viti alij Philosophi timu-
 erunt) ut quis tam facile concipere possit, donum
 est, Dei dicitur. Verum quidem est, si in studio Ch-
 ymico requireretur subtilis ingenij perspicaci-
 tas, et res eiusmodi esset ut ab oculis vulgi po-

sset conspici; Satis apta videri illorum ingenia ad
indaganda talia. Sed vobis dico ut sitis simplices,
et non nimium prudentes, donec arcanum inve-
neritis, quo habito necessario advenit prudentia, t-
unc vobis non deerit librorum infinitas scribendi
facilitas: quod longe facilius erit illi qui in
centro est, et rem videt, quam huic qui in cir-
cumferentia ambulat, et nil praeter auditum ha-
bet. Omnium rerum materiam secundam Lucii-
dissime descriptam habetis; Sed hanc vobis
commendo Cautellam, quod si ad arcanum
hoc pervenire volueritis, scribite quod impri-
mis Deus orandus, postea proximus aman-
dus sit: denique nolite vobis res adeo subtiles
imaginari de quibus natura nil scit, sed ma-
nete, manete inquam in via naturae simpli-
ci; quia in simplicitate rem citius palpate,
quam eandem in subtilitate videre poteritis:
nolite in lectione meorum scriptorum semper
inherere syllabis; Sed legendo utique concide-
rate naturam, et eiusdem possibilitatem. An-

te quam vero ad opus vos accingatis, imaginemini
 diligenter quid queratur, et quis sit intentio-
 nis vestrae scopus ac finis: nam multo melius e-
 st cerebro et imaginatione prius discere quam
 manu et sumptibus. Et hoc vobis dico quod op-
 us est rem querere aliquam, que occulta est, ex
 qua fit (mirò modo) talis humiditas que aurum
 sine violentia seu strepitu soluit, imò ita suaviter
 et naturaliter sicuti glacies aqua calida be-
 neficio liquescit: si hoc inuenistis, habetis rem ex
 qua aurum à natura productum est: et quam-
 vis omnia metalla et res omnes ex illa ortum
 habeant, nil tamen ita amicitur ei sicut aurum;
 nam aliis rebus adheret impuritas, auro autem
 nulla, propterea instar matris est ipsi. Et sic fina-
 liter concludo: Si hisce meis scriptis et admo-
 nitionibus cauti esse non vultis, habetote me
 bene de vobis mereri cupientem, excusatum:
 feci fideliter quantum licuit, sicuti bonae conscien-
 tia virum decet. Si queritis quis sim, Cosmopo-
 lita sum: si me nostis, et boni ac honesti viri

*

esse desideratis, tacebitis: Si me non nostis,
 nolite de me inquirere, nulli mortalium en-
im quam diu uiuero plus a me reuelabitur qu-
am hoc publico scripto factum est. Credite mi-
hi si non eorum huiusmodi status ac conditio-
nis homo scint sum, nil mihi solitaria uita fo-
ret inuendius uel cum Diogene sub dolis deli-
tescere: Vides enim omnia quae sunt vanitatem
esse, fraudem et auaritiam inualuisse ubi om-
nia venalia sunt, et iniquitatem uirtutem
superasse: futura uita meliora pra oculis ui-
deo, hisce gaudeo. Nam non miror, ut antea
feci, cur Philosophi habita tali medicina non
curantur abbreuiare dies suos, quia omni Phi-
losopho ita est pra oculis uita sequens sicuti
in speculo apparet tibi tua propria facies.
Quod si tibi Deus dabit optatum finem, pas-
tea credes mihi, nec te reuelabis mundo.

PARABOLA SEV ANIG-
MA PHILOSOPHICVM,

Coronidis & Superaddita-
menti loco adiunctum.

EVENIT aliquando cum per tot annos vite
mee navigarem à Polo Arctico ad Polum Antar-
cticum, ut singulari Dei natu evicerer ad litus
magnum cuiusdam maris: et licet maris illius
mundi aditus et proprietates optime cognitae et
perspectas haberem, nihilominus inscius fui
an etiam in illis oris generaretur pisciculus ille
Echeneis, quem tot magna et parva conditionis
homines haecenus tam sollicitè quaesierunt. Dum
autem in litore Melosynas hinc inde natantes
cum nimphis conspicio, festus etiam à preced-
entibus laboribus, et cogitationibus variis gra-

uatus ab aquarum murmure somno corripior: et dum suauiter obdormisco, occurrit mihi in somnis visio mirabilis. Vides e mari nostro venerande caritiei Senem Heptunum cum tridente egredientem, qui me post amica salutationem in Insulam deducit amenissimam. Haec Insula pulcherrima versus Austrum sita erat, ac rebus omnibus ad hominis necessitatem, et ad eiusdem delicias spectantibus refertissima: Virgilij Campus Elysius vix cum illa potuisset comparari. Totum Insulae litus undique virentibus myrtis, Cupressis ac Roemarino cinctum erat. Prata virentia variegatis floribus lecta, in candidissimo aspectu, suavissime redolebant. Colles vineis, Oleis, et Cedris miris modo decorati erant. Memora Arundinum et Limoniorum arboribus referta. Virescunt Laurorum ac Granatorum arboribus, singulari artificio intertextis utrinque consite gratissimam peregrinantibus praebebant umbram. Ut pauca dicam, quaequid in toto mundo est

ibi videbatur. Inter ambulandum monstraban-
 tur mihi a dicto Neptuno sub aliqua rupe latentes
 duae illius insulae minerae, *Auri* et *Chalybis*. Non
 longe illinc deducor ad pratum, in quo peculiaris
 Hortus variis et spectatu dignissimis arboribus
 plantatus erat. Inter complures arbores autem
 ostendit mihi septem arbores nominibus insigni-
 titas; ac inter has duas praecipuas aliis emi-
 nentiores observavi, quarum una ferebat fruc-
 tum instar Solis lucidissimi et fulgentissimi, et
 folia eius erant instar *Auri*; Altera vero pro-
 ducebat albidissimos siliis candidiores fructus,
 et folia eius erant sicut *Argentum finem*. Vo-
 cabantur autem haec arbores à Neptuno, una *So-*
laris Arbor, et altera *Lunaris*. Et quamvis in hac
 Insula omnia ad nutum essent, unicum tamen
 ipsi deerat: *Aqua* non habebatur nisi magna
 cum difficultate. Erant quidem multi qui partim
 tentabant illuc. *Aquam Fontis* per canales dedu-
 cere partim etiam ex variis rebus eliciebant:
 sed frustraneus erat attentatus labor, quia illic

Locorum nullo poterat haberi medio; et si habe-
batur, inutilis tamen fuit et venenosa, nisi
è radiis solis vel Luna, quod pauci præstare
potuerunt; et qui in hoc perficiendo fortunam
habuit propitiâ nunquam ultra decem partes
potuit attrahere; erat enim eiusmodi Aqua mi-
rabilis: et crede mihi quod oculis meis viderim,
et palparim Aquæ illius rivum candorem;
et dum illam aquam contemplerer valde mira-
tus sum. Interim fatigatus illa consideratione
evanuit coram oculis meis Neptunus, et appa-
ret mihi vir magnus, cuius frontis nomen Sa-
turni erat inscriptum. Hic accepto vase hau-
riebat Aquæ partes decem; et statim de fruc-
tu Arboris Solaris accepit et imposuit; et vi-
di fructum Arboris consumi et resolui in
star glaciæ in Aqua calida. Quæsi mi ex illo,
Domine, video rem mirabilem, Aquam esse
ferè ex nihilo; video fructus Arboris in illa
adeo sua vi calore consumi, ad quid ista? At
ille mihi gratis se respondit. Fili mi, verum est

quod res hac est mirabilis; sed ne mireris, ita enim oportet esse. Nam hac Aqua est Aqua vite, habens potentiam fructus arboris huius ita meliorare ut postea, non plantatione aut insitione, sed solo suo odore faciat sibi ceteras sex arbores viformes. Insuper hac Aqua est huius fructui instar famine, in re nulla possunt arboris huius fructus putre fieri nisi in hac Aqua: et licet fructus per se sit mirabilis, et res pretiosa; attamen si in hac Aqua putrescit, gignit ex hac putrefactione Salamandram in igne perseverantem, cuius sanguinem in Thesauris pretiosior est habens facultatem sex arbores, quas hic vides fertiles reddere, illarumque fructus melle dulciores proferre. At ego petij, Domine, quomodo fiet istud? dixi tibi Arboris solaris fructus esse immos, dulces, at ubi nunc unus saltem ex illo saturatur, quando in hac aqua coguntur possunt postea mille ex eo saturari. Quæsiui porro, Domine, cogiturne igne forti, et quam diu? At ille, Aqua ista habet intrinsecum ignem, et si innatur calore continuo, co-

burit tres partes corporis sui cum hoc corpore fruc-
tus et non remanebit nisi pars minutissima,
que vix imaginari potest, sed in summa virtu-
te, coquitur sagaci ingenio Magistri Septem me-
sibus primo, postea decem: Sed interea apparent
res variae et semper in die quinquaginta plus
vel minus. Adhuc interrogavi: Domine, non
ne potest etiam in aliis aquis coqui hic fructus, vel
additur ne illi aliquid? Respondit: Non est ni-
si haec una Aqua quae utilis est in hac regione vel
Insula: nulla etiam alia Aqua potest penetrare
poros huius pomi nisi haec: et dicitur Arborem sala-
rem etiam ex hac aqua ortam, quae ex radiis So-
lis vel Luna in magnetis extracta est: Propte-
rea inter se magnam habent concordantiam:
Sed si aliquid peregrini ipsi adderetur non pos-
set id prestare quod facit per se. Relinquenda
igitur per se, nihilque ei addatur, nisi hoc pomum:
post decoctionem enim est fructus immortalis
vitam habens et sanguinem, qui sanguis omnes
arbores steriles facit portare fructus ejusdem na-

tura cum pomo. Rogavi ulterius: Domine, Flavir-
 turne Aqua hæc alio modo, uel habetur ne ubiq;²
 Et ille, in omni loco est, et nemo sine ea vivere po-
 test; hauritur miris modis, sed ista est optima
 quæ extrahitur in Chalybis nostri qui inueni-
 tur in ventre Arietis. Dixi, ad quid utilis?
 Respondit, Ante debitam coctionem est summum
 venenum; sed post coctionem convenientem su-
 ma est medicina, et dat viginti nouem grana
 sanguinis; quodlibet autem granum octingen-
 tis sexaginta quatuor suppediabit tibi fructus
 Arboris solaris. Quæsiui; non ne ulterius me-
 liorari potest? Terte scriptura Philosophica ait,
 primum ad decem, postea ad centum, deinde ad
 mille et decem milia &c. potest exaltari. Insta-
 bam; Domine mi, nouerunt ne multi istam A-
 quam et habet ne nomen proprium? ille clamabat
 palam, dicens: Pauci nouerunt, sed omnes ui-
 derunt, et uident, et amant: habet nomina,
 sed multa et uaria, at nomen proprium eius
 est Aqua maris nostri, Aqua uita non made-

faciens manus. Petij adhuc: Utuntur ne ea alij
ad res alias? Utitur ea, ait, omnis creatura, sed in-
visibiliter. Haecur ne in ea aliquid? interrogavi:
At ille: Ex ea fiunt res omnes in mundo, et in ea
vivunt: sed in ea proprie nihil est, sed est res
qua se miscet omni rei. Quaerivi. Est ne sine
hoc Arboris fructu utilis? Ad hoc dixit: in hoc
opere nequaquam; Siquidem non nisi in solo hoc
Arboris salaris fructu melioratur. inieci rogare,
Domine quae nomina mihi illam tam mani-
festo nomine ut nullum possim amplius habere
dubium. At ille sublata voce clamavit, ut me
e somno excitaret; ideo non amplius poteram
querere, nec ille ulterius mihi responderet voluit,
nec ego tibi plura dicere possum. Contentus esto
hisce, et crede quod non est possibile lucidius lo-
qui: Nam si haec non percipis nunquam alio-
rum Philosophorum libros assequeris. Post sa-
turni insperatum ac subitaneum discessum
novus me sopor inuasit, et deus mihi forma
visibili apparet Septimus: Praesentem in Hor.

tis Hesperidum congratulatus felicitatem, mon-
 strando mihi speculum, in quo totam Naturam detec-
 tam vidi: Post varios utroque citroque, commutatos
 sermones gratias ipsi pro exhibitis beneficiis ago,
 quod, sus videlicet ductu, non solum hunc amantissi-
 mum Hortum ingressus fuerim, verum etiam in op-
 tatissimum Saturni colloquium venerim. Sed quia
 propter impruvisum Saturni discessum difficulta-
 tes aliqua quaerenda et investiganda adhuc res-
 tarant, rogavi enixe ut hac exoptata occasione
 mihi scrupulum eximiret. His autem verbis i-
 llum compello, Domine, legi libros Philosophorum
 affirmantium generationem omnem fieri per ma-
 rem et feminam, et tamen solum fructum arboris
 Solaris vidi in somnis Saturnorum Mercurio nos-
 tro imponere; Credo etiam tibi, ut Domino Ma-
 ris huius quod ista bene scias; responde qua-
 sioni meae, quae? At ille, verum est, fili, omnis
 generatio fit in mare et femina; sed, propter
 distractionem trium Naturae regnorum, alio
 modo vermis: Sicut enim vermes habeant

oculos, visum, auditum et reliquos sensus, ta-
men per putrefactionem producuntur, et eorum
locus vel terra in qua putrescunt foemina est.
Ita in opere Philosophico mater est huius rei
repetita toties illa aqua tua, et quicquid ex
ea nascitur, more vermium per putrefactione
nascitur: ideo Philosophi Phenicem et Sala-
mandram creaverunt. Si enim e duorum corpo-
rum conceptione fieret esset res morti obno-
xia: at quia se tantum renouat, destructo cor-
pore priori, emicat aliud incorruptibile. Signi-
ficam mors rerum nil aliud est quam separatio
vnius ab altero. Et in hac Phenice ita fit, quod
se vita a Corpore corruptibili per se separat. In-
super quaerui: Domine mi, Sunt ne diuersae r-
es rerum vel compositio in hoc opere? At ille:
Unica res est, cui non miscetur aliquid ali-
ud praeterquam Aqua Philosophica tibi in Som-
no aliquoties manifestata, qua in decuplo esse
debet ad unam corporis partem. Et firmiter
ac indubitate credas, fili, qua per Somnia in

hac Insula pro more regionis tibi à me et a Sa-
 turno fuerunt patefacta nullo modo esse somnia
 sed purissimam veritatem, quam experientia v-
 nica rerum Magistra tibi Dei assistentia de-
 segere poterit. Ulterius quarentem sine respon-
 so post valedictionem discedens me a somno ex-
 citatum in desideratam Europæ regionem sis-
 dit. Et ita tibi etiam amice lector, satis hacte-
 nus à me dictum sufficiat. Vale.

Soli Triuno Laus & Gloria.

DIALOGVS
MERCVRII,
ALCHYMITÆ
ET NATVRÆ.

Carolus de Lusitania

In illo tempore conuenerunt Chymistæ et consilium fecerunt quomodo Lapidem Philosophorum facere ac preparare deberent, et super uota quilibet suam opinionem ut diceret constituerunt. Et concursus ille fuit sub die inprato quodam, die serena quadam. Et multi concordauerunt Mercurium esse illius primam materiam, alij Sulphur, alij alia. Sed

de Mercurio maxima illorum fuit opinio, praesertim
 ex dictis Philosophorum quoriam illi pro uera ma-
 teria prima habent, et etiam pro prima materia Me-
 tallorum clamant enim Philosophi: Noster Mer-
 curius &c. Et cum ita inter se certarent labori-
 bus uariis (quilibet enim illorum expectabat cum
 desiderio et laetitia conclusionem) Surrexit inte-
 rim tempestas maxima cum procello, nimbis et
 vento inaudito, qui illam congregationem disper-
 sit in varias prouincias, quemlibet seorsim sine co-
 clusione. Quilibet tamen illorum impressit sibi
 qualis debebat esse illius disputationis finis. Ce-
 pit igitur quilibet labores suos sicut prius, unus
 in hac, alter in alia re quarentes Lapidem P-
 hilosophorum et hoc fit hucusque, sine ces-
 satione. Unus uero illorum memor disputationis
 quod necessario in Mercurio quarendus sit
 Lapis Philosophorum, dixit ad se: Etiam si non
 est facta conclusio: tamen in Mercurio labo-
 rabo faciamque ego conclusionem facto lapide
 benedicto; erat enim homo qui semper secum

solebat loqui, sicut solent Alchymista. Ca-
pit igitur legere libros Philosophorum, et inci-
dit in librum Alani qui de Mercurio tractat,
et sic factus est ille Alchymista Philosophus,
sed sine conclusione. Et accepto Mercurio cepit
laborare, posuit illum in vitrum, et dedit ig-
nem, Mercurius sicut solet, evaporavit. Al-
chymista miser nesciens naturam, uxorem
suam verberavit dicens: nemo huc venire po-
tuit praeter te, tu mihi accepisti Mercurium
ex vitro. Uxor fluendo se excusat, dicitque ta-
cite Marito: Facias tu merdā ex his. Accepit
Alchymista Mercurium denuo, et iterum impo-
suit vasi, et ne uxor acciperet custodiebat il-
lud. Sed Mercurius suo modo iterum evapo-
ravit. Alchymista recordatus, quod materi-
am primam lapidis Philosophorum volatilem
esse oporteat, gavisus est valde, sibi omnino
persuadens non se jam posse falli habita hac
materia: cepit iam audacter Mercurium tra-
ctare, didicit postea illum sublimare, calcina-

re miris modis, iam salibus, iam sulphure, iam
 metallis, iam mineris, iam sanguine, iam crimi-
 bus, iam aquis fortibus, iam herbis, urina, aceto,
 sed nihil potuit invenire ad propositum suum:
 nihil in orbe intactum reliquit, cum quo non trac-
 tasset bonum Mercurium. Et cum omnino nihil
 proficere posset, incidit in hoc dictum, quod in S-
 terquilinio invenitur. Cœpit Mercurium cum S-
 terquoribus variis tractare, simul et seorsim:
 Et cum ita fatigatus fuisset, et plenus cogitatio-
 num, obdormivit. Et in somnis apparuit illi vi-
 sio: Venit ad illum Vir Senex qui salutavit i-
 llum et dixit: Amice quid contribularis? Res-
 pondit, libenter vellem facere Sapidem Philoso-
 phorum? Alchymista. Ex Mercurio Domine.
Senex. Ex quali autem Mercurio? Alch. Non
 est nisi unus Mercurius. Sen. Verum est esse
 Mercurium, sed variatum variis locis, una pars
 purior altera. Alch. O Domine, ego illum scio q-
 uare optime aceto et sale, nitro et vitriolo.
Sen. Dico tibi, hæc purgatio non est vera, nec

Mercurius sic uerus est: alium enim Mercuri-
um habent viri sapientes, aliamque eius pur-
gationem, et sic euaniuit. Excitatus e somno Al-
chymista, cogitabat qualis esset illa uisio, cogi-
tabat qualis esse deberet ille Mercurius Philo-
sophorum: nihil potuit excogitare aliud quam
hunc suum Mercurium vulgi; sed tamen desi-
derabat ut cum illo Seneca longius loqui potu-
isset: laborauit tamen assidue, iam et in s-
tercoribus animantium, et puerorum, postea et
in suo proprio stercore laborare cepit. Et quoti-
bet die in locum ubi uisionem uidit ibat, ut
Senecam illum iterum alloqui posset: interdum
simulabat somnum, clausis oculis iacebat ex-
spectando Senecam. Sed cum venire nollet puta-
bat illum timere neque credere quod dormiret
iurabat ergo dicens: Mi Domine Senex, noli
timere, certe ego dormio; respice oculos si non
credis: Et miser ille Alchymista, post tot la-
bores et consumptionem bonorum suorum iam
et in delirium cadebat, semper de illo Seneca cogi-

tando. Et ex illa forissima imaginatione apparuit illi phantasma per somnum, in forma illius Senis, et dixit illi: Nobis desperare amice; Mercurius tuus bonus est, et materia tua, sed si tibi non vult obedire conjures illum ne sit volatilis, Tamen et serpentes solent conjurari, quare et non Mercurius? et sic discedere voluit Senex. At Alchymista ab illo petiit dicens: Domine expecta, et pro clamore excitatus est miser, tamen non sine magna consolatione. Accepit potica vas plenum Mercurio, et cepit illum miris modis conjurare, sicut illum locuit somnium. Et recordatus est verborum Senis quod dixerit: Serpentes conjurantur, et Mercurius pingitur cum Serpentibus, cogitavit, certe sic debet conjurari sicut Serpens. Et accepto vase cum Mercurio cepit dicere: Vx vx estas &c. et ubi debuit esse nomen Serpentis, Mercurij posuit dicens. Et tu Mercuri nequissima bestia, &c. Ad qua verba Mercurius cepit ridere, et loqui ad Alchymistam dicens. Quid vis quod me turbas mi Domine Alchy.

mista? Alch. Oho, iam me vocas Dominum quan-
do tibi vinum tango, iam tibi inueni fratrum,
expecta parum, mox meam cantilenam canes, et
cepit ad illum strenue loqui quasi cum ira, Tu-
ne es ille Mercurius Philosophorum? Merc. (quasi
sinceret respondit:) Ego sum, mi Domine,
Mercurius Alchj. Quare ergo mihi obedire
nonisti? nec te fixare potui? Merc. O mag-
nifico Domine, rogo parce mihi misero? nesci-
ni enim quod sis tantus Philosophus. Alch.
Non ne hoc sentiebas ex meis laboribus, cum
ita Philosophice tecum procedebam? Merc. Ita
est mi Domine magnifice at tamen occultare
me uolui, sed uideo miser quod me occultare
non potui coram Domino meo magnifico. Alch.
Nam ergo nosti Philosophum? Merc. Maxime
mi Domine uideo dominationem uestram m-
agnificam philosophum esse excellentissimum.
Alch. (Satus in corde suo dicit) Certe ego iam
inueni quod quaesivi (iterum ad Mercurium
dicit uoce terribili): Nunc Eia, ergo esto obe-

diens alias non bene teum erit. Merc. Libenter
 mi Domine, si tantum possim; nam jam debilis
 valde sum. Alch. Quid iam te excusas? Merc.
 Non mi Domine, sed languesco. Alch. Quid
 tibi nocet? Merc. Alchymista mihi nocet. Al-
 ch. Quid tu adhuc me rides? Merc. O Domine no-
 de Alchymista loquor, tu autem Philosophus es.
 Alch. Obene bene, ita est. Sed quid fecit Alchy-
 mista? Merc. O mi Domine multa mala fecit
 mihi, nam commisit me miserum rebus mihi
 contrariis, unde non possum pervenire ad vires
 meas, et sum fere mortuus: cruciatus enim
 sum usque ad mortem fere. Alch. O dignus es is-
 tis, quia es inobediens. Merc. Numquam ino-
 bediens fui alicui Philosopho sed ex natura mi-
 hi est ridere Stultos. Alch. Et de me quid sentis?
 Merc. O Domine tu es Vir magnus, Philoso-
 phus maximus, tua magnitudine excellis Hor-
 metem. Alch. Certe ita est, ego sum vir doctus,
 sed me nolo laudare ipse, sed et vxor mea dixit
 mihi quod ego sim valde doctus Philosophus, illa

hoc cognovit in me. Merc. Credo facile: nam
tales oportet esse Philosophos qui grae nimia pr-
udentia et labore insaniant. Alch. Age dicas
michi ergo quid faciam tecum? quomodo ex te
faciam Lapidem Philosophorum? Merc. O mi
Domine Philo.sophe ego nescio. Tu es Philo-
sophus ego servus Philosophorum, quod illi ex
me facere volunt faciunt, ego illis in quantum
poterum obedio. Alch. Tu michi dicere debes quo-
modo tecum procedere debes, et si ex te facere
possum Lapidem Philosophicum. Merc. Si scis
facies, si uero nescis nihil facies: ame nihil
addices si prius nescis, mi Domine Philo-
sophe. Alch. Tu mecum ita loqueris, sicut cum
aliquo simplici homine, fortasse ignoras quod
ego apud magnos Principes laboravi, et a-
pud illos Philosophus fui. Merc. Facile Credo
mi Domine, nam ista optime scio, adhuc ser-
deo ex huius laboris mixtura. Alch. Qui er-
go michi. Tu es Mercurius Philosophorum?
Merc. Ego sum Mercurius, si autem sum Phi-

Cosphorum te scire oportet. Alch. Dic mihi solum-
 modo si tu es uetus Mercurius, uel si est alius.
 Merc. Ego sum Mercurius, sed est et alius. Et sic
 exauuit. Alchyonista clamat et loquitur sed ne-
 mo respondet illi. Et cogitans inter se dicit; Vere
 ego sum vir optimus, mecum locutus est Mercuri-
 us certe me amat: et incepit Mercurium subli-
 mare, distillare, calcinare, turbisare, precipitare,
 soluere miris modis et aquis uariis, sed ut pri-
 us frustra conatus est, inaniter consumpsit su-
 mptus et tempus. Quapropter tandem incepit ma-
 le dicere Mercurio, et Naturam blasphemare quod
 creauerit illum. Natura uero cum audivit ista,
 Vocauit Mercurium ad se, et dixit illi: Quid
 tu fecisti huic? quid mihi maledicere propter te,
 et blasphemare me? Cur non prestas quod debes? Sed
 Mercurius modestè se excusat. At Natura iubet
 ut sit obediens filiis doctrinæ querentibus se: Mer-
 curius promisit se id præstiturum, ait que: Ma-
 ter Natura sed stultus quis satisfaciet? Natu-
 ra subridens discessit: Mercurius uero iratus

Alchymista etiam ad suum locum ~~venit~~ vadit. Post aliquot dies incidit in mentem Alchymista quod in laboribus suis aliquid omiserit: iterum ad Mercurium recurrit et illum cum stercore porcino commiscere constituit. Sed Mercurius iratus quod illum simulare coram Natura Matre accusauerat, ad Alchymistam ait: Quid tu scilicet ex me habere vis? Cur me accusasti? Alch. Tunc es ille quem ego desideravi videre? Mercur. Ego sum, sed nemo me ~~caecus~~ videre potest. Alch. Ego non sum caecus. Mercur. Maxime caecus es, nam te ipsum non vides, quomodo ergo me videre debes? Alch. O quam superbus es, ego tecum modeste loquor, et tu ita me contempnis: nescis fortasse quod ego apud multos Principes laborauerim, et apud illos Philosophus fuerim. Mercur. Ad Principum aulās stulti concurrunt, illic enim honorantur et praeter ceteris bene habent; fuisti tu etiam apud aulam. Alch. Otus es diabolus et non bonus Mercurius, si tu ita loqui cum Philosophis: nam et ~~ita~~ prius ita me

seduxisti. Merc. Hosti ne tu Philosophus? Alch.
 Ego ipse sum Philosophus. Merc. Ecce nobis Philo-
 sophus (subridens dicit: et capit cum illo ulterio-
 ris loqui, dicens) mihi Philosophus dic ergo mihi quid
 quaeris, et quid vis habere? fauere quid cupis?
 Alch. Sapidem Philosophorum. Merc. Ex qua igitur
 materia vis istum fauere? Alch. Ex Mercurio
 nostro. Merc. O mihi Philosophus tunc ego
 discedam, quia non sum vester. Alch. O tu es
 non nisi Diabolus, et vis me seducere. Merc.
 Certe mihi Philosophus, tu mihi es Diabolus, non
 ego tibi: nam tu pessime me tractasti more di-
 abolico. Alch. O quid audio. Certe hic est Di-
 abolus: nam ego omnia secundum Philosopho-
 rum scripta facio, et scis optime laborare. Merc.
 Optime scis: nam et magis facis quam scis,
 et legis: Philosophi enim dixerunt naturam
 naturis miscendam et extra naturam nihil in-
 bent; tu uero iam me cum omnibus fere rebus
 sordidissimis et stercoreibus misces. Alch. Ego
 nihil facio extra naturam: sed semino semen in

terram suam, sicut Philosophi dixerunt. Merc.
Seminas me in sterens et tempore messis ego eva-
nesco, tu vero sterens metere sales. Aleh. Tamen sic
Philosophi scripserunt quod in stergulino mate-
ria illorum queri debeat. Merc. Verum est quod
illi scripserunt et tu ad Syllabam intelligis et
non eorum sensum et mentem. Aleh. Nunc vi-
deo quod tu es Mercurius fortassis, sed non vis
obedire mihi. Et cepit illum iterum coniuurare di-
cens: VXXV. Sed Mercurius videns respondit:
Nihil proficies mi Amice. Aleh. Non frustra
de te dicunt quod mirabilis es et inconstans
ac volatilis. Merc. Tu me dicit esse inconstan-
tem, hoc tibi sic soluo. Constans ego sum cons-
tanti artifici, fixus fixo animo: Sed tu, et tui
similes inconstantes sunt, vagantes ex una
re in aliam, ex una materia in alteram.
Aleh. Dic ergo mihi, si tu es ille Mercurius
de quo Philosophi scripserunt, quem cum sul-
phure et sale omnium rerum principium di-
xerunt, an vero alius querendus? Merc.

Certi fructus ab arbore non procul cadit, sed ego
 meam gloriam non quaero: Sum idem qui fui, sed
 anni mei diversi sunt. ab initio iuuenis fui tam-
 diu quam diu fui solus, sed iam senior sum, sed
 idem qui fui ante. Alch. Pam mihi placeas, quod
 iam senior sis: ego enim semper saltem quaesivi
 qui sit maturior et fixior, ut eo facilius cum illo
 convenire possim. Merc. Frustra me iuvisitas
 senem, qui me non nosti in iuventute. Alch.
 Nonne ego te noui, qui te semper miris modis
 tractavi, ut triipse dixisti? et adhuc non deti-
 nam donec perficiam lapidem Philosophorum.
 Merc. O me miserum! Quid sim facturus? qui
 fortasse iterum cum stercoreibus miscebor, iam
 crucior deus. O me miserum! rogo te o Domi-
 ne Philosopho, noli me tantum pro cinis sterco-
 ri miscere: nam aliam iam peribo, fatore en-
 im hoc cogor meam mutare formam. Et quid uis
 ut amplius faciam? nonne satis crucior ate? non-
 ne pedis tibi? nonne misces me rebus quibus
 tu uis? nonne sum sublimis? nonne praeci-

tatus? non ne turbit? non ne Amalgama? non
ne masca? quid iam magis à me cupis? meum
Corpus iam ita flagellatum est, iam sputatum ut
Lapis mei possit misereri: ex me habes Lac, ex me
Carnem, ex me sanguinem, ex me butyrum, ex me
oleum, ex me aquam, et quod unquam metallo-
rum aut mineralium id prestare possit quod ego
solus? et non est misericordia meum. Ome mi-
serum! Alek. O ho non nocet tibi, si es nequam,
licet te quovis modo inuertas, tu non mutas te,
nisi formam tibi fingis, iterum semper redis
in primam speciem tuam. Merc. Ego facis sicut
tu vis, si vis ut sim corpus, corpus sum: Si vis
ut sim pulvis, pulvis sum. Nescis quomodo me
magis humiliare debeam quam cum pulvis et
umbra fio. Alek. Dic ergo mihi, quis tu es in
Centro tuo? et non te spūs cruciabo. Merc. Nam
cogor tecum ex fundamentis loqui. Si vis potes
me intelligere: formam meam vides, de hoc
tibi non est opus. Sed quod de Centro meo in-
terrogas, Centrum meum est Cor omnium fi-

xissimum, immortale, et penetrans: in illo est re-
 quies Domini mei, ego vero ipse sum via et cursor,
 peregrinus et domesticus, fidelissimus sum omni-
 bus meis sociis, non relinquo comitantes me; cū
 illis maneo, cum illis pereō. Sum corpus immor-
 tale: morior quidem cum occido, sed ad iudici-
 um coram sagace iudice resurgo. Alch. Ergo tu es
 Lapis Philosophorum? Merc. Mater mea talis est
 ex illa nascitur artificialiter unum aliquid fr-
 ater vero meus qui in arce habitat in velle suo
 habet quod Philosophus vult. Alch. Es ne tu
 Senex? Merc. Mater mea genuit me, sed ego se-
 nior sum matre. Alch. Quis Diabolus te potest
 intelligere, cum mihi ad propositum non respon-
 deas? Semper parabolis dicis. Dic mihi si tu
 es fortuna de qua Bernardus Comes Trevisa-
 nus scripsit? Merc. Fortuna non sum, sed aqua
 sum, fortuna me circum dedit. Alch. Solvitur ne
 aurum in te cum aqua sis? Merc. Quicquid me-
 cum est amo, sicut amicum; et quicquid me cū
 nascitur, huic nutrimentum do; et quicquid nu-

lum est, abis meis tegeo. Alch. Vides ego, quod
tecum non est loqui, ego alia quero, tu alia di-
cis: Si non vis bene respondere, certe jam te-
cum es ad labores. Merc. O Domine rogo te,
esto mihi misericors, iam libenter dicam quod
scis. Alch. Qui ergo mihi, si tu times ignem?
Merc. Ego ipse ignis sum. Alch. Et quare igitur
ab igne fugis: Merc. Spiritus meus cum
Spiritu ignis amat se, et quo potest comi-
tatur unus alterum. Alch. Et quorsum so-
les ire quando cum igne ascendis? Merc. Si-
cito, omnis peregrinus semper in patriam
suam tendit, et quando ihu unde egressus
est venit, requiescit, et semper redit sapi-
entior quam exit. Alch. Revertisne ite-
rum aliquando? Merc. Revertor, sed in alia
forma. Alch. Non intelligo quid hoc est, ne-
que de igne quidquam. Merc. Si quis ignem
cordis mei novit, vidit ignem (calorem de-
bitum) cibum meum esse: et quo diutius ig-
nem Spiritus cordis mei comedit pinguior e-

rit, cuius mors postea vita omnium rerum est
 quaecumque in hoc regno sunt ubi ego sum. Alch.
 Es ne tu magnus? Merc. Habes me in exem-
 plum, ex mille guttulis unus ero, ex uno multa
 milia guttarum ~~doct~~ sicut corpus meum est in
 oculis tuis, si mecum ludere scis, potes me ludi-
 dere in tantum in quantum vis, iterum u-
 nus ero: quid igitur Spiritus (cor meum) in-
 firmi scis, qui semper ex minutissima parte mult-
 ta milia profert? Alch. Et quomodo igitur te-
 cum facere oportet, ut ita sis? Merc. Ignis sum
 intus, ignis est mihi cibus, vita uero ignis aer
 est, sine aere ignis extinguitur, ignis praeua-
 let aeri, propterea non quiesco, nec me crudus
 potest constingere aer: adde aerem aeri ut
 sint ambo unum, et teneant pondus, cum ig-
 ne calido coniunge, temporibus da ad cus-
 todendum. Alch. Quid postea erit? Merc. Sub-
 trahetur superfluum residuum combures igne,
 in aquam fones, coques, postea coctum egrotis
 in medicinam dabis. Alch. Nihil mihi dicis

ad meas quaestiones. Video ergo, quod tu me tan-
tum parabolis tuis eludere. Uxor, affer stercus
porcinum ego istum Mercurium nouis modis
tractabo, donec mihi dicat quomodo lapis Phi-
losophicus sit faciendus ex illo. Mercurius au-
ditis hisce incipit lamentari super Alchymis-
ta, vaditque ad matrem Naturam: accusat
ingratum laborantem. Natura filio Mercurio
credit qui verax est, ita commota ad Alchy-
mistam, et illum vocat: heus tu, ubi es? Alchy.
Quis est qui me vocat? Natura. Quid tu st-
ulte cum filio meo agis? Cur illi facis tantam
injuriam? Cur illum crucias? qui tibi omne
bonum facere vult, si tantum intelligere velles?
Alchy. Quis Diabolus me increpat, tantum
virum et Philosophum? Natura. O stulte, ple-
num superbia stercus Philosophorum, noui ego
Philosophos, et omnes sapientes, quos amo nam
et illi me amant, et omnia mihi faciunt ad
placitum: Et quo ego non possum, illi me iuu-
ant. Vos autem Alchymista, ex quorum ordine

tu quoque unus es, absque meo scitu, et consensu;
 imo omnia contraria mihi facitis: propterea vo-
 bis etiam contrarium euenit. Putatis, quod be-
 neficium meos tractatis, sed nihil perficitis: et
 si recte considerare uelitis, non uos illos tra-
 ctatis, sed illi uos tractant: nam uos nihil ex
 illis facere potestis neque scitis, illi uero ex uobis,
 quando uolunt, faciunt stultos. Alchym. Non
 est uerum, ego etiam sum Philosophus, et scis
 laborare bene. Fui ego apud Principem non
 unum, et fui apud illos Philosophus, quod
 et uxor mea scit, etiam iam nunc habeo li-
 brum manuscriptum, qui erat aliquot con-
 tum annis in muro quodam occultus iam
 certo sciam, facere Lapidem Philosophorum et
 etiam hisce diebus reuelatum est mihi per so-
 mnium. O ego soleo uera somnia habere: U-
 xor tu scis. Natura. Tamen sicut feuer-
 unt alij tui Collegae, qui in principio omnia
 sciunt et scire se putant, in fine uero nihil.
 Alchym. Tamen alij ex te (sicut es uera Natu-

ra) solent facere. Natura. Verum est, sed so-
lummodo hi qui me nouerunt, qui fauui su-
nt. Qui me uero nouit non cruciat filios me-
os, neque me impedit, sed mihi facit ad fla-
citum, et augmentat bona mea, et filiorum me-
orum corpora sanat. Alchym. Tamen et ego
sic facio. Natura. Tu mihi contraria omnia
facis, et contra meam uoluntatem cum filiis
meis procedis: ubi deberes reuiuificare, tu
occidis: ubi figure, tu sublimas: ubi cal-
cinare, tu distillas; praesertim hunc mihi
obedienssimum filium Mercurium, quem tot
Corrosiuis aquis, tot uenenosis rebus cru-
cias. Alchym. Tunc ego sic procedam cum
illo suauiter per digestionem solummodo.
Natura. Bene est si suis, sin minus, non i-
lli, sed tibi nocebis ipse, et sumptibus tuis:
nam idem est illi, ita cum stercore se mis-
cet sicuti cum eodem gemma, semper bona
est, et steruus illam non minuit, etiam si
in illud propiciatur, quando lauatur eadem

*

est gemma quae fuit antea. Alchym. Sed ego li-
 benter scirem facere Lapidem Philosophicum Na-
 tura. Ergo non sic filium meum tracto: scito e-
 nim quod ego multos filios et filias habeo, et
 adsum praesto querentibus me, si sunt digni.
 Alchym. Dic ergo mihi, quis es iste Mercuri-
 us? Natura. Scito quod est mihi vnus ta-
 ntum talis filius, vnus ex septem est, et pri-
 mus est; ipse quoque omnia est, qui vnus ta-
 ntum erat; nihil est, et numerus eius in-
 teger est; in illo sunt quatuor elementa,
 qui tamen non est elementum; Spiritus est,
 qui tamen corpus habet; Vir est, et ~~Vir ar-~~
~~na perit~~ animal est, et tamen alas auis
 habet; Venenum est, et tamen omnia occi-
 dit; Rex est, aliorum tamen possidet eius regni;
 fugit cum igne, et tamen ex illo paratur ignis;
 aqua est, et non madefacit; Terra est, et ta-
 men seminatur; aer est, et vivit aqua. Al-
 chym. Tam video ego quod nihil scis, sed non
 audeo dicere: Nam perderem bonam existi-

*

et tamen
 vices fe-
 mina a-
 git. puer
 est,

mationem, et vicinus meus non impende-
ret amplius in me, si sciret quod ego ni-
hil sciam: ego tamen dicam quod scis cer-
te, alias nemo vel panem mihi daret: m-
ulti enim illorum sperant à me multa bo-
na. Natura. Et si in longum pertrahes,
quid postea erit? interim et vicini quili-
bet repetent suos sumptus à te. Alchym.
Alam spe omnes quosque potero. Natura.
Et tandem quid ultimo? Alchym. Tenta-
bo tante varios labores: si succedet sobria.
Sin minus ibo in aliam Provinciam, et hoc
idem agam. Natura. Et postea quid erit?
Alchym. Ha ha ha, sunt multe Provincie
multi quoque avari, quibus magnam copia
promittam auri, id que brevissimo tempo-
re, et sic dies diem sequetur, interim aut
Orex, aut Asinus morietur, Faut Ego. Natu-
ra. Laqueus merito tales Philosophos ma-
net: apage te, et finem tibi, et tali tua phi-
losophia, mala cruce quam pessime impone:

*hoc enim unico consilio nec mihi, nec proximo, nec
tibi ipsi fraudi eris.*

TRACTATUS
DE
SULPHURE.

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

PRÆFATIO

C

TRACTATUS

DE

SULPHURE.

PRATI
TRACTATUS
DE
SULPHURE.

PRAEFATIO.

Cum mihi non liceat, lector benevole, apertius quam alij veteres Philosophi scripserunt scribere; fortasse scriptis meis non eris contentus: Praesertim cum tot Philosophorum libros alios per manus habeas: Sed crede, nec mihi etiam libros conscribere opus est, quia ex illis nec commodum, nec vanam ostentationem quero; ideo nec quiessum evulgare cupio. Ea quae tuae utilitati iam in publicum tradidi magis quam satis esse mihi videbantur, reliqua ad Harmoniam, ubi de rebus naturalibus cupiose proposui, releganda destinavi: attamen hortatu amicorum et hunc tractatum de Sulphure conscribere debui; in quo an ad priora addere aliquid opus est nescis. Imo neque hic etiam, si tibi tot Philosophorum Scripta non satis faciunt, satisfaciet: Et maxime si tibi quotidiana operatio naturae

non satis exemplo est, nulla exempla iurabunt.
Nam si ista quomodo natura operatur matu-
ro iudicio considerares, non opus haberes tot P:
philosophorum voluminibus: quoniam meo iudi-
cio melius est ab ipso Magistro Natura quam
a discipulis discere. Satis in prefatione libelli
XII Tractatum suum et primo tractatu ibi-
dem, habes quod in arte ista est et tanti libri
reperiuntur ut iam inquiscentes magis impe-
diant quam iuvent: Et ita esse videtur quo-
niam scripta Philosophorum ex tam parua
Schedula Hermetis in tam magnum laby-
rinthum maxime errorum excreverunt, et in-
dies ad Eclipsim declinant: Et hoc non nisi ab
invidis Scientibus factum esse credo, cum igno-
rans nesciat quid addi vel subtrahi debeat,
nisi forte authoris manus non bene legi possit.
Si in aliqua scientia multum juvat aut no-
cet si unum verbum deest vel superat, illud
maxime in ista. Ad exemplum: scriptum est
in loco uno: Postea has aquas simul misceas,

alter addidit non; parum quidem addidit et nihil-
 ominus totum caput contrarium fecit. Studiosus ta-
 men diligens sciat apem etiam ex venenosis her-
 bis mel colligere; si enim ad possibilitatem na-
 tura lectionem dirigit facile sophismata supera-
 bit: et tamen legere non desinat, quia liber libri
 aperit. Sed ego ita intellexi, quod libri Geberii P-
 hilo sophi, et quis scit si non et aliorum autoru.
 beneficiis maximis incantati sunt, ita ut nullom-
 odo possint nec debeant intelligi nisi millesima
 lectione, et hoc ab ingenioso lectore; fatui plane
 ab illorum lectione excluduntur. Sunt quidem
 multi qui illum secuti et alios Auctores interpre-
 tantur; sed video explanationem esse difficil-
 iorem textu: Meum consilium est ut in textu
 maneat, et quidquid legis omnia ad possibilita-
 tem naturae applices, et quid sit natura in pri-
 mis perquiras. Omnes quidem scribunt quod res
 est utilis, facilis, communis; et verum quidem est,
 sed adjungendum fuit, scientibus. Sciens et inter
 stercora illam cognoscit, et ignorans etiam in auro

illam esse non credit. Et hi omnes qui eiusmodi
libros obscuros composuerunt, si artem nescirent,
sed ex eiusmodi libris (qui quidem verissimi su-
nt) artem quærere deberent, illam difficilius in-
uenirent, quam moderni inquisitores inueniant.
Ego mea scripta laudare nolo, ille iudicabit q-
ui illa ad possibilitatem et cursum nature a-
pplicabit: Et si ex meis scriptis, consiliis et
exemplis operationem Nature, et ministros ei-
us spiritus vitales aerem constringentes, tum
et subjectum primæ materie cognoscere non po-
terit, vix ex Raimundo Lulio intelliget: diffi-
cile enim est credere spiritus habere tantam po-
tentiam in ventre venti. Hanc Syluam et ego
transire coactus sum, et illam quoque multi-
plicare inui tali tamen modo quod mee plan-
te veris filius artis, et huius S. Serentis Stu-
diosis per Syluam; hanc transire voluntibus,
insigna et quasi lumen ac duces esse debe-
ant; Sunt enim mee plante quasi spiritus
corporales. Nam enim secula præterierunt

ubi confidentia amicorum floruit, et hæc scientia
 cretemus dabatur; iam non nisi à solius Altis-
 simi Dei inspiratione acquiritur: ideo non des-
 peret diligens ac Deum timens inquisitor. Sci-
 llam quæret inueniet. Quoniam facilius à Deo
 quam ab homine impetratur: ille enim est im-
 mense misericordie Deus, qui nescit fidentem
 deserere; apud illum non est respectus perso-
 narum. Cor contritum et humiliatum non des-
 piciet, qui et mei, eius creaturarum indigni-
 ssimi, misertus est; cuius potentiam, bonitatē,
 inexpleabilem misericordiam, quam mihi ost-
 endere dignatus est, explanare non sum su-
 fficiens: At si non alias grates dare possum
 calamo saltem non desinam temporibus porrege-
 re ista. Sis ergo bono animo, Lector Candide, et ti-
 bi quoque hanc gratiam non denegabit: Si in illis
 spem integram posueris, illum adorabis et inuo-
 cabis, ille tibi aperiet naturæ januam; ibi iri debis
 quomodo natura simplicissimi operatur. Scias pro-
 certo quod natura simplicissima est, nec delectatur

nisi in simplicitate; et crede mihi, quicquid in natura nobilius est eo etiam et facilius ac simplicius, quoniam omnis veritas simplex est: Deus altissimus conditor rerum nihil difficile posuit in natura. Si igitur vis esse imitator nature, sibi suadeo ut in simplici via maneat nature, et omnia bona inuenies. Quod si uero tibi nec mea scripta, nec consilium placet ad alios Authores ito: Propterea ego non magna uolumina scribo ut in illis non multum expendas, citoque perlegere possis, ut tibi sit ad alios Authores recurrendi tempus: et quærere non desinas pulsanti erim aperietur. Jam etiam illa tempora adueniunt in quibus archana multa nature reuelabuntur. Jam illa Monarchia quarta Borealis incipere habet: jam tempora appropinquant, mater scientiarum ueniet, maiora elucida buntur quam in his tribus præteritis Monarchiis factum est. Quoniam hanc Monarchiam (ut veteres diuinarunt) plantabit Deus per unum ex Principibus omnibus uirtutibus ditatum, quem fortasse

nobis jam tempora produxerunt. Habemus enim
 in hac parte boreali Principem Sapientissimum ac
 bellicosissimum, quem nullus Monarcharum vic-
 toris superat, humanitate ac pietate nullus ex-
 cellit. In hac Monarchia Boreali Deus omnium co-
 nditor rerum maiora archana sine dubio in natu-
 ra elucidabit quam illis temporibus ubi aut Aga-
 norum aut Tyrannorum Principum sedes fuit. Sed
 has Monarchias Philosophi non secundum poten-
 tiores, sed secundum Cardines mundi numerant:
 in primis Orientalem; postea Meridionalem; iam
 vero Occidentalem habent; et ultimam Septentri-
 onalem in hac parte Boreali expectant: de qua res
 in Harmonia dabitur. In hac Septentrionali attri-
 butina polari Monarchia (ut Psalmista ait) Mite-
 ricordia et veritas obuiabunt sibi; pax et iustitia
 osculabuntur; veritas de terra orietur, et iustitia
 de Caelo prospiciet; Unum ovile, et unus Pastor;
 Scientia multe sine invidia: quod et ego cum de-
 siderio expecto. Tu quoque, Candide Lector, Deum in-
 uoca, time, ama, mea que scripta diligenter lege, et

tibi certe *luminare* bona. Quod si Deo favente, natura operante (cuius imitator sis) ad portum desideratum huius Monarchiae appuleris, tunc videbis et indicabis omnia me tibi bona et vera dixisse.

Vale.

DE SVLPHVRE

SECUNDO PRINCIPIORUM.

SVLPHVRE non est postremum inter Principia, quoniam illud est pars Metallii; imo pars principalis lapidis Philosophorum: et multi sapientes varia et verissima de Sulphure reliquerunt. imò ipse GEBER Summæ Perfectionis lib. 1. cap. 28. dicit: Per Deum Altissimum ipsum illuminat omne corpus; quoniam est lumen à lumine, et tinctura. Nos autem antequam de illo simus tr:

actaturi, visum est nobis Primo originem principiorum describere; præsertim cum Sulphur pro principali Principiorum antiquitus habitum sit. Unde autem Principia oriuntur pauci hucusque ostenderunt; et difficile est iudicare de aliquo Principiorum, sicut et de quavis alia re, cuius origo et generatio ignoratur: quid enim de colore cæcus? Quod igitur antecessores nostri omiserunt, id nos in hoc Tractatu adimplere proposuimus.

Sunt autem Principia rerum, præsertim Metallorum, secundum antiquos Philosophos Duo, Sulphur et Mercurius: Secundum Hæsteticos tertio tria, Sal, Sulphur, et Mercurius. Origo autem horum principiorum sunt quatuor Elementa; de quorum etiam origine nobis imprimis incipendum est. Sciant ergo studiosi hujus S. Scientiæ quatuor Elementa esse, et quodlibet horum quatuor habere in suo centro aliud Elementum a quo elementatur: et hæc sunt quatuor Statuæ Mundi, ex Chao in Creatione Mundi a Divina Sapientia Separata, quæ hanc machinam Mundi per suum

actum contrarium in aequalitate et proportionem
tenent ac virtutum caelestium inclinatione om-
nes res infra et super terram produciunt. de
quibus suo loco: hic ad propositum, primò de pro-
pinqiori Elemento Terra.

DE ELEMENTO TERRÆ

TERRA est Elementum satis dignum in sua
qualitate et dignitate: In hoc Elemento alia tria,
et præcipue ignis, requiescunt. Est Elementum
præstantissimum ad celandum et manifestan-
dum ea quæ sibi committita sunt: grossam est et
porosum, graue respectu suæ paruitatis, sed le-
ue respectu suæ naturæ: Est etiam Centrum
Mundi sum et aliorum Elementorum: Per eius
Centrum transit Axis Mundi utriusque Poli.

Est porosum, ut diximus, sicut spongia que nihil ex
 se profert; sed quicquid alia tria in illud stilant et
 projiciunt, omnia recipit, servanda servat, mani-
 festanda manifestat. Nihil, ut diximus, ex se pro-
 fert, sed est receptaculum aliorum, et est in quo
 omne productum manet ac per calorem motivum
 in illo putrefit, ac per eundem, separato puro ab im-
 puro, multiplicatur: quod graue est in illo occul-
 tatur, et leue pelhit calor in eius superficiem. Est
 omnis Seminis et commistionis nutritrix et ma-
 trix: nihil quidem aliud prestare potest quam
 fieri semen et compositum ad maturitatem usque.
 Est frigidum Siccum, temperatur aqua; extra visi-
 bile, fixum; intrus vero invisibile et volatile. Virgo
 est ex Creatione distillationis Mundi relictum ca-
 put mortuum, quod aliquanda voluntate divina ca-
 lcinandum erit, post extractionem sui humiditatis, ut
 ex illo noua *Crystallina* creari possit Terra. Diuisi-
 sum est etiam hoc Elementum in partem puram
 et impuram: Pura utitur aqua ad res producen-
 das, impura vero in suo globo manet. Est hoc Ele-

mentum occultatio et domicilium omnis thesau-
ri. In centro eius est Ignis Gehennalis conti-
nens hanc machinam Mundi in suo esse, et hoc
per expressionem aqua in aera. Ignis ille per
primum Mobile atque per influentias stellarum
causatur et accenditur: huic obuiat calor solaris
aere temperatus, ad maturandum et adtrahe-
ndum ea que iam concepta sunt in suo Centro. P-
ropterea Terra participat cum igne, et est eius in-
trinsecum nec purificatur nisi igne: et sic quod-
libet Elementum suo intrinseco purificatur. In-
trinsecum autem Terra, seu Centrum, est sum-
ma puritas mixta igne ubi nihil quiescere po-
test: est enim quasi locus vacuum, in quem ali-
a Elementa suos actus projiciunt, ut in Libello
XII Tractatum dictum est. Et hæc de Elimen-
to Terra quam Spongiam esse diximus et aliorum
receptaculum, quod ad nostrum propositum sufficit.

DE ELEMENTO AQVÆ

AQVA est Elementum gravissimum, plerumque unctuosum phlegmaticum, et est Elementum dignius in sua qualitate, extra volatile, intus vero fixum, frigidum, et humidum est; temperatur aere: est Spermata Mundi in quo semen omnium rerum conservatur: est custos Seminis cuiuslibet rei. Sciendum tamen est quod aliud est semen et aliud Spermata: Spermatis receptaculum Terra est, Seminis vero receptaculum Aqua. Quicquid in aquam stillat aer, Causante igne, hoc aqua porrigit terræ. Caret interdum Spermata sufficienti Semine, ex defectu caloris digerentis illud; Spermata enim semper est in copia expectans Semen quod ex imaginatione ignis per aeris motum porrat in matricem: et interdum deficiente Semine inerat Spermata: Sed exit iterum absque fructu: de

quibus aliquando in tertio Principiorum, SALIS,
Tractatu latine. Accidit Sæpius in natura
quod Spermata cum sufficienti semine matricem
intrat; sed Matrix indisposita, repleta pecca-
ntibus Sulphuribus aut phlegmatibus, non con-
cipit, nec fit hoc quod debuit. In hoc Elemento
etiam nihil proprie est, nisi ut in Spermate
esse solet: delicitatur maxime motu proprio
qui fit per aerem, et est miserabile rebus propter
superficiale corpus volatile. Est, ut diximus,
receptaculum vniuersalis seminis: facile in illo
terra purificatur et resoluitur, et aer in
illo congelatur, ac coniungitur illi in profun-
do. Menstruum Mundi est, quod aerem pe-
netrando, virtute caloris, trahit secum vapo-
rem calidum, qui causat generationem natu-
ralem earum rerum quibus terra impreg-
nata est sicut matrix: et quando matrix
debitam portionem seminis accepit, sit quid
sit iam progreditur, natura que operatur si-
ne intermissione usque ad finem; residu=

um uero humi dum, seu sperma, cadit ad latus, et agente calore in terram putrefit (illud ad latus reiectum) et ex illo postea generantur res alie, interdum varia bestiole ac vermuculi. Posset quidem sagacis ingenii artifex in hoc Elemento, sicut ex spermate, varia uidere Nature miracula; sed opus esset illud sperma accipere in quo est iam imaginatum semen astrale certi ponderis. Quia Natura facit et producit ex prima putrefactione res puras, sed ex secunda putrefactione multo puriores, ac multo digniores, et nobiliores; ut habes exemplum in ligno vegetabili, ubi in prima compositione Natura facit lignum, quando autem illud post maturitatem corrumpitur putrefit et generantur ex illo vermes et alie bestiole uitam et visum habentes: Manifestum autem est quod sensibile semper dignius est vegetabili; nam ad sensibilem organa multo subtilior ac purior materia requiritur: sed ad propositum.

Hoc Elementum esse menstruum Mundi, et trifariam diuisum dicimus: Nempe purum,

purius, ac purissimum ex eius purissima substan-
tia Caeli creati sunt, purius etiam in aera reso-
lutum est, purum autem simplex et grossum in sa-
a sphaera remansit, et ordinatione Diuina, Na-
tura operante, custodit omnem rem subtilem. U-
num globum cum Terra efficit: habet etiam suum
Centrum in corde maris: unam axim polarem cui
Terra habet, per quam omnes cursus et fontes ag-
narum exeunt, quae postea in magna flumina ex-
crescunt. Per eiusmodi egressionem aquarum Terra
conseruatur a combustione, et cum hac humectatio-
ne deportatur semen uniuersale per poros uni-
uersae Terrae, quod motus et calor faciunt. Mani-
festum autem est quod omnes cursus aquarum
in cor maris reuertuntur; Sed quis postea perue-
niunt non omnibus constat: Sunt enim aliqui
qui credunt omnia flumina, aquas, et scaturi-
gines quae cursum suum in mare habent ex as-
tris generari qui cum aliam rationem cur illis
mare non excrescit nesciunt, dicunt in corde
maris has aquas consumi. Sed hoc in Natura lo-

cum non habet, sicut de pluviiis ostendimus. Astra
 quidem causant sed non generant; cum nihil gene-
 retur nisi in suo simili eiusdem speciei: astra ve-
 ro sunt ex igne et aere; quomodo igitur generabunt
 aquas? Et si hoc ita esset quod quaedam stelle aquas
 generarent, tunc necessario et aliae terram generave-
 nt, tum et aliae alia Elementa: quoniam haec ma-
 china Mundi quatuor Elementis ita detinetur ut
 unum aliud minima etiam particula non excedat
 sed in aequilibris virtutibus certent; alias si unum
 aliud excederet, ruina sequeretur. Atamen maneat
 qui vult in sua opinione, nobis ita in Lumine
 Naturae datum est quod istis quatuor Elementis,
 eorum aequalitate à Summo Creatore proportiona-
 ta, haec machina Mundi conservatur, et unum
 aliud in sua operatione non excedit. Sed aquae
 super fundamentis terrae, tanquam in dolio aliquo
 ab aëris motu continentur, et versus Polum Ar-
 cticum ab eo constringuntur, quia non datur va-
 cuum in mundo: hac de causa est in Centro ter-
 rae ignis gehennalis caliditatis, quem Archæus

natura gubernat.

Nam in principio Creationis mundi Deus Opt. Max. ex illo confuso Chaos imprimis quintam essentiam Elementorum exaltavit et facta est plus ultra: postea ignis purissimam substantiam ad locandam SS. Majestatem suam super omnia eleavit, ac in suis terminis posuit et firmavit. In Centro Chai (voluntate immense Sapientie divina) accensus est ignis ille qui postea illas aquas purissimas distillavit: Sed quia iam ignis ille purissimus firmamentum cum throno Dei altissimi obtinuit aquae sub illo igne condensatae sunt: et ut fortius firmarentur ignis iam gravior priore distillavit, (causante semper illo igne centrali) qui in Sphaeram ignis sub aquis remansit: et sic aquae inter duos ignes in calos congelatae et compressae sunt. Sed ignis ille Centralis non cessavit, Sed distillando ulterius aquas etiam alias minus puriores in aerem resolvit, qui etiam sub Sphaera ignis in Sphaeram propriam remansit et ab ignis. Elemento tanquam à fortissimo funda-

mento circumdatur; et sicut aqua caelorum non po-
 tuit transgredi ignem illum supercaelestem, ita ig-
 nis elementum non potest transgredi aquas caelorum,
 nec etiam aer potest transgredi et exaltari super ig-
 nis elementum. Aqua uero cum terra in unum
 globum remansit, quoniam non habet locum in
 aere, excepta illa parte quam ignis in aerem resol-
 uit propter fortificationem quotidianam huius
 machinae mundi. Si enim fuisset vacuum in ae-
 re, tunc aquae omnes distillarent et in aerem re-
 soluta fuissent: Sed iam aeris sphaera plena est,
 quae semper ex aquis per continuum calorem cen-
 tralem distillando adimpletur, ita ut caeterae aquae
 ab aeris compressione circa terram voluantur, et
 cum terra mundi centrum teneant. Et haec ope-
 ratio fit de die in diem, et sic etiam hic mundus
 de die in diem fortificatur, et incorruptus mansu-
 rus est naturaliter, excepta Altissimi conditoris
 absoluta voluntate. Quia ille ignis centralis non
 cessabit motu universalis et influentia celesti-
 um virtutum accendi, ac aquas calefacere; nec

aque cessabunt resolui in aerem; nec aer cessabit
Comprimere residuum aquarum cum terra, ac ita
in Centro continere ut non possint moveri ex suo
Centro: et sic naturaliter hic mundus a Summa
Sapientia divina factus est et continetur; et sic
ad exemplum huius omnia in mundo natu-
raliter fieri necesse est. Hanc creationem hui-
us Machine mundi voluimus tibi eluci-
dare propterea ut scias quod quatuor Elementa
habent Sympathiam naturalem cum Superioribus
quia ex uno Chaos eadem sunt: sed à Superioribus
gubernantur sicut à inferioribus; inde et in
hunc locum sublimarem hæc obedientia descendit.
Sed scias ista omnia à Philosopho naturaliter
inuenta esse, ut suo loco declarabitur.

Nunc ad propositum de aquarum cur-
sibus, fluxuque et refluxu maris, quomodo per a-
xem polarem ab uno polo ad alium feruntur. Duo
sunt Poli, unus Arcticus in parte Superiori Sep-
tentrionali, alter vero Antarcticus sub terra
in parte meridionali. Polus Arcticus habet vim

magneticam attrahendi, Polus uero Antarcticus ha-
 bet vim magneticam expellendi, quod nobis natu-
 ra in magnete exemplum ostendit. Trahit igitur
 polus Arcticus aquas, per axem, quae cum intra-
 uerunt iterum per Poli Antartici axem erom-
 punt: et quia aer non permittit inaequalitatem,
 coguntur iterum ad Polum Arcticum, centrum su-
 um obseruare. In quo cursu à Polo Arctico ad Po-
 lum Antarticum per medium seu axem mundi,
 per poros terra diffunduntur, et sic secundum
 maius et minus scaturigines oriuntur et pos-
 tea in flumina excreuant congregantes, ac ite-
 rum illuc unde egressae sunt, reuertuntur, et hoc
 motu uniuersali incommutabiliter fit. Haec aquas a-
 liqui, ut diximus, ignorantes motum uniuersa-
 lem et polorum operationes, in corde maris con-
 sumi et ab astris generari dicunt, quae nihil
 materiale produciunt nec generant, nisi quod
 uirtutes imprimunt et spirituales influenti-
 as, quae tamen non dant pondus. Aqua igitur
 non generantur, sed ex centro maris per poros te-

ria in uniuersum mundum eas egredi scito. ex
istis fundamentis naturalibus Philosophi in-
uenerunt uaria instrumenta, ac ductus aqua-
rum, et fontanas cum sciatur naturaliter aqua-
as non altius ascendi posse nisi ut egredi-
untur; et nisi ita esset in natura ars nequa-
quam potuisset, quia ars imitatur naturam;
et quod in natura non est per artem non su-
ccedit; aqua enim ut diximus non altius as-
cendit nisi ut assumitur: Exemplum habes i-
huc instrumentum quo uinum ex Lolio esco-
catur. Conclusiue igitur scias non ex aëris
scaturigines generari, et omnes exitus aquarum
sed ex Centro maris quò iterum recurrunt ac siemo-
tum continuum obseruant. Si enim hoc non esset, ni-
hilominus neque in terra neque super terram ge-
neraretur, imò ruina mundi sequeretur. Verum
ne objiciatur quod in mari omnes aquae salse
sunt et aquae scaturiginum dulces: rationem
esse cito, quod aqua illa per poros terrae distil-
latur, et multa miliaria per angusta loca ac

per arenas transiens, amissa salsedine, dulcoratur:
 ad cuius exemplum Cisternae inueniuntur. Sunt et-
 iam in aliquibus locis pori et meatus maiores et
 largiores per quos salsa aqua erumpit, unde postea
 Salis fodinae et fontanae habentur, ut Halbe in Ger-
 mania: In aliquibus etiam locis calido constringu-
 ntur et Sal in arenis relinquitur, aqua uero in
 alios poros sudat, ut in Polonia Wieliczka et Boc-
 hemia. Sic etiam cum aqua per loca calida sulphu-
 rea continuo ardentia transeunt incalescunt, un-
 de Thermae oriuntur: Sunt enim in visceribus te-
 rre loca in quibus naturam mineram sulphuream
 distillat separatque, ubi ab igne centrali illa ac-
 cenditur: Per haec loca ardentia aqua currens se-
 cum dum propinquitatem et remotionem magis
 minus ue incalescit, et sic in superficiem terrae
 erumpit, ac sulphuris saporem retinet, sicut om-
 ne iusculum a sua decoctione carniuum. Eodem
 modo fit cum aqua per loca mineralia, siue cuprea
 siue aluminosa transiens eorum saporem ac-
 quirat. Talis igitur est distillator conditor omnium

rerum, in cuius manu hoc distillatorium est, ad cuius exemplum distillationes omnes a Philosophis inventae sunt; quod ipsemet altissimus Deus ac misericors, absque dubio hominibus inspiravit: quapropter, quando erit sancta eius voluntas aut ignem centralem extinguere aut vas frangere, et erit omnium finis. Sed cum eius bonitas in melius tendat, exaltabit aliquando S.S. Maiestatem suam, et ignem illum omnium purissimum qui aquis caelorum in firmamentum est altius extolet, dabitque gradum fortiolem igni Centrali, ut omnes aquae in aera eleventur; et calcinabitur terra: et ita ignis, consumpto omni impuro, reddet subtilis, circulatas in aere aquas purificate terre, atque sic multo nobiliorem mundum (si aliasthetet philosophari) efficiet.

Sciant ergo omnes huius artis inquisitores quod terra et aqua unum globum habent, et omnia simul faciunt, quia sunt Elementa tangibilia, in quibus alia duo occulta operantur. Ignis conservat terram ne submergatur, uel

dissoluatur: aer conseruat ignem ne extinguatur:
 aqua conseruat terram ne comburatur. Hæc ad
 propositum nostrum visum est nobis utile describere
 ut studiosi sciant in quibus fundamenta Elemen-
 torum consistant, et quomodo Philosophi eorum
 actus contrarios obseruauerunt, ignem cum ter-
 ra, aerem cum aqua copulantes: licet quando a-
 liquid nobile uoluerunt, ignem in aqua decoxe-
 runt, animaduertentes quod sanguis unus al-
 tero purior, sicut et lacrima purior est urina. Su-
 fficiat igitur tibi quod diximus. Elementum a-
 qua sferma ac menstruum mundi esse, tum et
 receptaculum seminis.

DE ELEMENTO AERIS.

AER est elementum integrum, dignissimum
 in sua qualitate, extra leue et inuisibile, intus uero

grave, visibile et fixum. Est calidum et humidum,
Temperatur igne, est dignius terra et aqua. Vo-
latile quid est, sed fixatur, et quando fixum est
penetrabile reddit omne corpus. Ex eius purissi-
ma substantia creati sunt Spiritus vitales ani-
malium; minus purum in aeris propriam Spha-
eram elevatum est; residuum vero, pars eius
grossior, remansit in aqua, quae cum aqua cir-
culatur, sicut ignis cum terra, quia amici sunt.
Dignissimum est, ut diximus; et illud est ve-
rus locus Seminis omnium rerum: In illo ita
Semen imaginatur sicut in viro, quod postea
motu circulativo projicitur in sperma suum. Ha-
bet hoc Elementum formam integritatis ad dis-
tribuendum semen in matrices per sperma et
mensuram mundi: in illo etiam est Spiritus
vitalis omnis creaturae, per omnia vivens, pene-
trans et constringens semen aliis Elementis
sicuti vir uxoribus: ille nutrit ea ille impreg-
nat, ille conservat ea; et docet hoc indices expe-
rientia quod hoc Elemento non solum Minera-

lia, animalia, uel uegetabilia, uerum etiam alia
 Elementa uiuunt. Videmus enim omnes aquas putre-
 fieri, ac sordescere si non habent reuoluentem aerem: Ig-
 nis quoque extinguitur si illi admittitur aer: (in-
 de sciunt Alchymista ignem per aerem distribuere
 in gradus, et secundum mensuram aeris regis-
 tra sua ordinant:) Terra quoque poris conseruan-
 tur aere: In summa tota structura mundi aere
 conseruatur. Etiam in animalibus Homo neu-
 tur cui admittitur aer, &c. in orbe nihil cresce-
 ret si non esset uis aeris penetrantis, et alte-
 rantis, atrahentis que seuum nutrimentum m-
 ultiplicatiuum. In hoc Elemento est imaginatum
 Semen, uirtute ignis, quod constringit men-
 strum mundi, illa uis occulta, ut in arboribus et
 herbis, cum per poros terra, actu spiritalis ca-
 loris, exit sperma cum semine et uirtus aeris, in
 proportione constringit illud et congelat gutta-
 tim, et sic de die in diem, de gutta in guttam cres-
 cendo, arbores magna eriguntur sicut in libro
 XII. Tractatum tractatum est. In hoc Clemen-

to sunt omnes res integre per imaginationem ig-
nis; et est plenum virtutis diuine: In illa nam-
que inclusus est Spiritus Altissimi, qui ante cre-
ationem ferebatur supra aquas, teste sacra Scrip-
tura, et volauit super penas ventorum. Si igitur
ita est sicuti est, quod Spiritus Domini in
illo ferebatur, quid dubitas quod de virtute sua di-
uina in illo reliquit? Nam hic Monarcha solet
ornare habitacula sua; ornavit autem hoc Ele-
mentum Spiritu vitali omnis creature. In illo
namque est Semen omnium rerum dispersarum,
cui a Creatione statim vis illa magnetica (ut
supra diximus) a summo opifice inclusa est,
quam si non haberet non posset atrahere quic-
quam de nutrimento, sed si Semen in sua par-
ua quantitate relinqueretur, nec cresceret, nec
multiplicaretur: sed sicut lapis magnetis tra-
hit ad se ferrum durum (ad exemplum poli Ar-
ctici trahentis ad se aquas, ut in Elemento A-
que scripsimus) sic aer per magnetem vege-
tabilem, qui in semine est, trahit ad se nutri-

mentum menstrui mundi, id est aque. Ita omnia sunt aere, nam ille est dux aquarum, eiusque vis inclusa est occulta in omni semine ad attrahendum humidum radicale, et hæc virtus est, ut supra diximus, in omni semine semper pars 280 ut in tract. 3. XII. Tractatum tibi ostendimus.

8200.

Si igitur aliquis vellet esse bonus plantator arborum, animadvertendum est illi ut cuspidem attractivum versus partem septentrionalem vertat; sic numquam frustrabitur labore: quoniam sicut Polus Arcticus aquas, ita punctum verticale semen trahit ad se, et quilibet cuspis attractivus correspondet illis. Habes exemplum in omni ligno cuius cuspis attractivus naturaliter ad punctum verticale tendit et trahitur ab illo. Nam fiat lignum quodcumque æqualiter elaboratum: Si vis scire quis cuspis est superior, pone illud in aquam ac submergatur, (exta tamen suam longitudinem) videbis semper cuspidem illum prius ex aquis emergere quam eius oppositam partem; nescit enim natura errare in suo officio de quibus latius in Harmonia ubi de vis ma-

gnescia (quamvis de magnete facile is poterit e-
ni natura metallorum cognita est) tractabitur.
Hic nos dixisse sufficiat Elementum hoc esse dig-
nissimum, in quo est semen et spiritus vitalis
seu domicilium animæ omnis creature.

DE ELEMENTO IGNIS.

IGNIS est Elementum purissimum et om-
nium dignissimum, plenum adhaerentis unctuo-
se corrosivitate penetrans digerens, corrodens,
maximè adhaerens, extra visibile, intus vero in-
visibile, fixissimum; est calidum et siccum, et tem-
peratur terra. Cuius omnium purissima substan-
tia et essentia cum Throno Divinae Maiestatis in
creatione primum elevata est quando aquæ cæ-
lorum firmatae sunt, ut in Elemento aquæ dixi-
mus: ex minus purissima eius substantia *Aut*

Angeli creati sunt: ex minus puriori cum purissimo aere mixta Luminaria et Stellæ create sunt: minus purum adhuc in Sphæram ad concludendum et subleuandum calos erectum est: impura uero et uinctusa in centro terre, ad continuandum motus operationem, à summo creatore sapientissimo relicta et inclusa est, quam nos gehennam uocamus. Omnes hi ignes diuisi quidem sunt, sed habent adinuicem Sympatiam naturalem.

Hoc Elementum est omnium quietissimum ac simile curru, cum trahitur currit, cum non trahitur stat quiete. Inest etiam omnibus rebus imperceptibiliter. In illo sunt rationes vitales et intellectus, quæ distribuuntur in prima infusione uitæ humane, et hæc dicuntur anima rationalis, quæ sola homo a cæteris animalibus differt et Deo assimilatur. Hæc anima est ex illo purissimo igne Elementali, in spiritum vitalem diuinitus infusa, propter quam homo post creationem omnium rerum in particularem mundum seu microcosmum creatus est. In hoc subjecto omnium rerum in par-

tiularem mundum seu microcosmum creatus est.
In hoc subjecto omnium rerum Creator Deus sedē
et Maiestatem suam posuit, sicut in purissimo et
quietissimo subjecto, quod à sola voluntate ac im-
mensa sapientia diuina gubernatur. Propterea
abhorret Deus omnem impuritatem, nihil sordi-
dum, compositum, maculatum, appropinquare po-
test Deo; ideo nullus mortalium Deum uidere nec
accedere naturaliter potest: Nam ignis ille qui est
in circumferentia diuinitatis, in quo depositatur
Sedes et Maiestas Altissimi, est ita intensus ut
nullus oculus illum penetrare possit: quoniam
ignis non patitur accedere compositum: ignis e-
nim omnis compositi mors est, et separatio. Qui-
etissimum subjectum illud esse diximus (quoni-
am est) alias sequeretur (quod et cogitare absur-
dum est) Deum quiescere non posse; Est enim qui-
etissimi silentii, nusquam mens humana imagi-
nari potest. Habes exemplum in silice, in quo
ignis est, et tamen non sentitur, nec apparet
donec motu excitatur et accenditur in illo ut

appareat: ita ignis ille, in quo locata est SS. Ma-
 iestas Creatoris nostri, non mouetur nisi propria
 voluntate Altissimi excitetur, et sic deportatur quo
 est S. Voluntas eius. Fit enim voluntate Supremi
 Conditoris motus uehementissimus et terribilis.
 Habes exemplum, quando aliquis Monarchabu-
 nus mundi insua pompa sedet, qualis circa illu-
 m quies? quale silentium? et etiam si ex suis audi-
 cis aliquis mouetur motus tantum unius et al-
 terius particularis est, qui non conuideratur. Sed
 quando Dominus ipse mouetur fit rumor et mo-
 tus universalis, tum omnis assistentia mouetur
 cum illo. Quid igitur quando supremus ille Mo-
 narcha, Rex Regum, ac Conditor omnium rerum
 (ad cuius exemplum principes mundi constitu-
 untur in terris) mouet auctoritatem? qualis mo-
 tus? qualis tremor quando circa illum mouetur tota
 assistentia caelestis exercitus? Sed quaret aliquis
 quomodo ista scimus, cum caelestia ab humano inte-
 llectu abscondita sint. Quibus respondemus, om-
 nibus Philosophis ista manifesta esse, imò ipsa in-

comprehensibilis sapientia illis inspiravit omnia
ad exemplum natura creata esse, et ex illis arca-
nis naturam retractum habere ac operari, nihilq;
fieri in terris nisi ad exemplum celestis monar-
chia, quod ex Angelorum variis officiis habetur.
Sic etiam non nascitur nec generatur quicquid
nisi naturaliter. Omnes humanae inventiones,
imo et artificia, quae aut sunt aut erunt non
nisi ex fundamentis naturae proveniunt. Vo-
luit Altissimus Creator omnia naturalia ho-
mini manifestare, propterea et ipsa caelestia
naturaliter facta nobis ostendit, ex quibus es-
melius eius absoluta ac incomprehensibilis
potentia et sapientia cognosceretur, quae omnia
Philosophi in lumine naturae sicut in speculo
videre habent: propterea hanc scientiam, non
auro vel argenti cupiditate sed cognitione, non
solum omnium rerum naturalium sed et ipsi-
us Creatoris potentiae, magni aestimaverunt,
et de his quam paucissime et non nisi figu-
rative loqui voluerunt, ne mysteria divina,

per quae natura elucidatur, indignis patefiant. Quod si, si te ipsum scire noneris, et non es digne con-
 vicis facile comprehendere possis; qui ad similitu-
 dinem maioris mundi, imo ad ipsius Dei imagi-
 nem creatus es. Habes in tuo Corpore Anatomiam
 totius mundi; habes in firmamentum quintam es-
 sentiam quatuor Elementorum, ex Chaos Sferma-
 lum in matricem extractam, et in cutem plus ul-
 tra constrictam; habes purissimum sanguinem
 loco ignis, in quo sedes anime (Vice Regis) spi-
 ritum vitali locata est; habes Cor loco terra ubi
 ignis centralis continuo operatur, et hanc machi-
 nam Microcosmi insus esse continet; Habes po-
 lum Arcticum &c; Habes alium Antarcticum, et
 omnia membra celestibus correspondent: de qui-
 bus in Harmonia nostra aliquando latius relin-
 quemus in Capitulo de Astronomia, ubi scripsi-
 mus quomodo Astronomia ars facilis naturalis
 quomodo aspectus planetarum et stellarum cau-
 sant, et quare ex aspectibus de pluviiis et aliis
 eventibus prognosticatur, quod hic congruum esset

reuerare, et omnia ista sunt sibi concatenata et naturaliter fiunt Deitatem tantum aliqua adimplere. Quod veteres omiserunt diligenti studio huius arcani indicare volumus, ut illi tanto clarius incomprehensibilis potentia Altissimi Dei ad Cor perueniat, et ille illum eo ardentius amet et adoret. Sciat ergo inquisitor huius Scientia quod anima in homine mundo minori, Microcosmo, Dei Creatoris sui locum tenens, seu vice Rex est, que in Spiritu vitali in sanguine purissimo locata est. illa gubernat mentem, mens uero Corpus: quando anima aliquid concipit, mens omnia scit, et mentem omnia membra intelligunt, et parent menti, ac expectant eum desiderio adimplere uoluntatem eius. Corpus enim nihil scit, quicquid in Corpore fortitudinis sine motus est, mens facit ista; Corpus tantum est menti sicut instrumenta alicujus artificis. Anima autem, qua homo à ceteris animalibus differt, illa operatur in Corpore, sed maiorem operationem habet extra Corpus: quoniam

absolute extra corpus dominatur, et his differt ab
 animalibus quae tantum mentem et non animam
 deitatis habent. Sic quoque Deus et conditor rerum
 Dominus et Deus noster, operatur in hunc mundum
 ea quae ad mundi necessaria pertinent, et in his
 includitur mundo; Unde Deum ubique esse cre-
 dendum. Excluditur autem illa sua immensa sa-
 pientia extra corpus mundi, quae operatur extra
 illum, et alia multo altiora imaginatur quam
 corpus mundi concipere potest, et ista sunt extra
 naturam, solius Dei secreta. Sicut est exemplum
 in anima, quae extra corpus multa profundissi-
 ma imaginatur, et hisce assimilatur Deo qui ex-
 tra suum mundum operatur extra naturam;
 Sicut et ista sunt adhuc sicut candela accensa
 erga meridiana lucem: quoniam anima ima-
 ginatur sed non exequitur nisi in mente, Deus ve-
 ro omnia eodem momento quo imaginatur efficit.
 Sicut anima imaginatur esse Roma vel alibi quic-
 quid sit, in actu oculi, sed mente tantum, De-
 us vero alia essentialiter facit, qui omnipotens

est. Non est ergo Deus inclusus mundo nisi ut
anima corpori; Separatam habet suam absolutam
potestatem, sic etiam anima cuiuscumque corpo-
ris est, absolutam habet et separatam potentiam
alia facere quam corpus concipere potest; maxi-
mam ergo habet potestatem in corpus si vult; a-
lias frustra esset nostra Philosophia. Ex his igitur
dixit dicitur cognoscere Deum et scire quibus di-
fert Creator a creatis. Tu ipse maiora concipere
poteris cum jam a nobis portam apertam
habeas. Sed ne nobis hic tractatus excreseat, ad
propositum accedamus.

Diximus supra Ignis Elementum
quietissimum esse, et quod motu excitatur, quae
excitationem nouerunt Viri Sapientes. Om-
nem generationem et eius dem Corruptionem Phi-
losopho necesse est scire; cui non solum Crea-
tio caeli manifesta est, sed etiam omnium re-
rum compositis et commixtis: Sed licet omnia
sciant, non tamen omnia possunt. Scimus qui-
dem compositionem hominis in omnibus qua-

litatibus, animam tamen infundere non possu-
 mus; quoniam hoc mysterium est solius Dei; et
 eiusmodi infinitis misteriis superat omnia. Cui
 ista sunt extra naturam non sunt adhuc indi-
 positione natura: natura non prius operatur ni-
 si quando illi materia porrigitur: Prima mate-
 ria à Creatore, secunda à Philosopho. Inoperatio-
 ne vero Philosophorum natura habet excitare ig-
 nem qui à Creatore occultè in Centrum cuiuslibet
 rei inclusus est: talis ignis excitatio fit per uel-
 le naturæ, aliquando per uelle sagacis artificis
 naturam disponentis. Naturaliter enim omnes
 impuritates et pollutiones rerum purgantur ig-
 ne: Omne Compositum soluitur igne: Sicut aqua
 Lauat et purgat omnes res imperfectas que non
 sunt fixæ; sic ignis purgat omnes res fixas, et
 per ignem purgantur: Sicut aqua omne solutum
 coniungit; ita ignis omne coniunctum separat, et
 quod sua natura et proprietatis est optimè pur-
 gat et augmentat, non quidem in quantitate
 sed in virtute. Agit hoc Elementum miris mo-

dis occultè in alia Elementa ac in omnes res, si-
cut enim anima est ex illo purissimo, ita vege-
tabilis est ex Elementalibus quod à natura guber-
natur. Agit hoc Elementum in Centrum cuius-
libet Rei hoc modo: Natura dat motum, motus
excitat aerem, aer ignem, ignis vero separat, pu-
rgat, digerit, colorat, et maturescere facit omne
Semen, maturumque expellit per Spermata in loca
et matrices, loca pura vel impura, calida ma-
gis aut minus, sicca vel humida, et secun-
dum dispositionem matricis, seu loci, variae res
produciuntur in terra, sicut etiam in Libello XII.
Tractatum de matricibus mentio facta est
quod loca tot matrices esse. Ita Conditor omni-
um rerum, Altissimus Deus, omnes res cons-
tituit et ordinavit quod una contrariatur al-
teri, et tamen ut mors unius sit vita al-
terius: quod unum producit alterum consu-
mit et aliud ex hoc et quiddam nobilius na-
turaliter produciuntur, ac hinc conservatur aeq-
ualitas Elementorum, et sic Compositi. Om-

nium rerum praesertim uiuentium separatio mors
 naturalis est: propterea naturaliter hominem mo-
 ri oportet: quia cum homo ex quatuor Elementis sit
 compositus subest separationi, cum omne com-
 positum separetur naturaliter. Sed haec separatio
 humanae Compositionis in die iudicii tantum fi-
 eri debuit: Nam in paradiso homo immortalise-
 rat. Quod omnes Theologi, et ipsa sacra Scriptu-
 ra testantur; rationem tamen sufficientem immor-
 talitatis nullus Philosophus hucusque ostendit;
 quam huius scientiae S. inquisitori scire conuenit,
 ut videre possit quomodo ista omnia naturali-
 ter fiunt, et facillime intelligi possunt. Verum
 et verissimum est omne compositum huius m-
 undi corruptioni subesse ac Separari posse, quae
 separatio in regno animali mors appellatur:
 homo autem cum etiam ex quatuor Elementis co-
 positus et creatus sit, quomodo immortalis es-
 se poterat? hoc naturaliter fieri credere difficile
 est imo supra naturale aliquid hucusque ha-
 betur, Deus tamen Philosophis uiris bonis an-

te complura secula hoc naturaliter esse inspiravit,
quod tu à nobis sic accipe. Paradisus erat, et
est locus talis à summo conditore rerum ex ele-
mentis Clementis, non Elementatis sed purissimis,
temperatis, in summa perfectione anatisatis
Creatus; et omnia quaecumque in Paradiso sunt
ex iisdem Clementis creata et incorrupta; ibi
etiam homo creatus est, ex iisdem incorruptis
Elementis iusta aequalitate anatisatis cons-
titutus, ut nullo modo corrumpi potuerit, i-
deo immortalitati consecratus fuit: quoniam
Paradisum hunc pro hominibus dumtaxat De-
us sine dubio creavit, de quo nos et ubi sit in
Harmonia copiose. Sed cum postea peccato in-
obedientiae mandatum Altissimi Conditoris ex-
ans grediretur, in hunc mundum corruptibilem
Elementatum, quem tantum pro bestiis creave-
rat Deus, homo ad bestias expulsus est: Cui
cum sine nutrimento vivere non posset, ex
Elementis Elementatis corruptis nutrimen-
tum sumere necesse fuit. Quo nutrimento in-

sinebantur illa Elementa pura creationis sue; et
 ita lente in corruptionem declinavit, donec una
 qualitas alteram superavit, et ruina totius com-
 positi, infirmitas, ac ultimo Separatio et mors
 advenit. Postea adhuc magis corruptioni et mor-
 ti proximiores fuerunt illi qui iam in Elementis
 corruptis ex semine corrupto et non in paradisi-
 so procreati sunt, quoniam Semen ex corruptis
 nutrimentis productum durabile esse non pot-
 est; et quo diutius ab expulsionem paradisi eo
 Corruptioni propinquius homines accedunt: in-
 de et vita brevior, et deveniet hucusque quod
 et procreatio propter abbreviationem vite cessa-
 bit. Sunt tamen aliqua loca ubi aerem benigni-
 orem, et Sydera propetiora habent; ibi non i-
 ta cito natura corrumpuntur, quia et homines
 naturalius vivunt. Nostrates vero temere
 gula et inordinata vita ad corruptionem festi-
 nant: Docet hoc experientia, quod ex infirmorum
 parentum semine nati non durant. Sed si ho-
 mo in paradiso mansisset, in loco illius natura

conuenienti, Vbi Elementa incorrupta omnia iur-
go sunt, in æternum immortalis esset: Certum
enim est, quando Elementa pura in equalita-
te virtutibus coniuncta sunt, Subjectum hoc
incorruptum esse, et talis debet esse lapis
Philosophorum: Tali Creationi humane a ve-
teribus Philosophis assimilatus est, sed mo-
derni Philosophi omnia ad literam intelli-
gentes, ad huius seculi generationem corrup-
tam intendunt.

Hæc immortalitas principalis fuit c:
ausa quæ Philosophi hunc lapidem querere inge-
niati sunt; Scierunt enim hominem ex talibus
Elementis integris creatum esse. Meditatisunt
igitur de Creatione ista, quam cum naturalem
esse cognouerunt, ceperunt scrutari an talia e-
lementa incorrupta possent haberi, aut si illa in
aliquo Subjecto coniungi et infundi possent; qui-
bus ipse Altissimus Conditor rerum inspirauit
Compositionem talium Elementorum in auro esse:
quoniam in animalibus fieri est impossibile, cum

ex elementis corruptis vitam sustentare debeant, in
 vegetabilibus etiam non est, quia inaequalitas Ele-
 mentorum in illis inuenta est. Et cum omnia crea-
 ta ad multiplicationem inclinata sint, propterea
 vult Philo. sophi in hoc regno minerali hanc na-
 turae possibilitatem experiri; qua inuenta, alia in-
 numerabilia arcana natura inesse videntur, de
 quibus ut de secretis diuinis parcissime relique-
 runt. Sic igitur habes quomodo elementa cor-
 rupta in subjecto cadunt, et separantur, quando
 vnum aliud superat: et quia tunc fit per primam
 separationem putrefactio, et per putrefactionem
 puri ab impuro separatio, si tunc fit conjunctio
 noua virtute ignis acquirit formam multo no-
 biliores prima. Nam in suo primo statu corruptio
 fuit ex grossulo admixto quod non nisi per pu-
 trefactionem purgatur, et melioratur, et hoc fieri
 non potest nisi conjunctis viribus quatuor Ele-
 mentorum quae sunt in omni composito: Cum enim
 compositum cadere debet per Elementum aquae ca-
 dit, et dum ita confuse iacent ignis qui est poten-

tialiter in quolibet aliorum ut pote in terra, in a-
ere, conveniunt simul, et conjuncta manu, vin-
cunt postea aquam, quam digerunt et coquunt, et
ultimo congelant; ac tali modo natura nature
auxiliatur. Si enim ignis Centralis occultus qui
vita captus erat, vincit agit in id quod sibi pro-
pinquius ac purius est, sicut et ipsum purissi-
mum est, et conjungitur cum illo: ita vincit
contrarium, separatque purum ab impuro, et ge-
neratur nova forma, et si adhuc adjuvatur pri-
ore multo prestantior: interdum sagacis arti-
ficiis ingenio fiunt res immortales, maxime in
regno minerali. Sic omnia solo igne, et ignis
regimine fiunt, et perducuntur in esse, si me
intellexisti.

¶ Sic igitur habes Elementorum
originem, et naturas eorum ac operationes qua
brevisime descriptas, quod ad nostrum propo-
situm hoc loco sufficit. Nam alias si quod libet
Elementum describeretur ut est, magnum vo-
lumen oriretur, nostro proposito non necessarium.

*Ista omnia, ut diximus, ad Harmoniam remitti-
mus, ubi, Deo fauente, si nobis uita superstes erit,
de naturalibus copiosius relinquemus.*

DE TRIBVS PRIN- CIPIS OMNIVM RERV

Descriptis hinc quatuor Elementis ad tria pr-
incipia rerum descendamus: quomodo autem illa
producantur ex quatuor Elementis sicauise. Post-
quam natura ab Altissimo Creatore omnium reru
privilegium feudi super hanc Monarchiam mun-
di acceperit, cepit loca et provincias vnicuique se-
cundum dignitatem dis tribuere; Et in primis qua-
tuor Elementa principes mundi esse constituit, et
ut adimpleretur voluntas Altissimi (in cuius uelle
natura posita est) ut unum in aliud incessabiliter
ageret ordinavit. Cepit itaque agere ignis in aerem
et produxit Sulphur: Aer quoque cepit agere in a-

quam et produxit mercurium. Aqua etiam cepit a-
gere in terram et produxit Sal. Terra autem, cum
non habuerit in quod ageret, non produxit quic-
quam, sed productum remansit in illa: propterea
tria tantum principia euenerunt, et terra
facta est nutritrix et matrix aliorum. Tria ut
diximus Principia producta sunt; quod veteres
Philosophi non ita strictè conciderunt, quid duos
tantum actus Elementorum descripserunt (quod
si etiam volentes obtinuerunt quis illos iudicabit
cum illi scripta sunt filiis suis tantum dedica-
rint?) et Sulphur cum Mercurio, quod et nobis
sufficiat, materiam metallorum, imò et lapidis
Philosophorum esse nominarunt.

Quicumque igitur vult esse verus in-
dagator huius sacre Scientie necesse est ut sciat
accidentia, et ipsum accidens noscat, ut discat
ad quod subjectum seu Elementum accedere pro-
ponit, ut per media sese ad id accommodet, si
alias quaternarium numerum adimplere desi-
derat. Sicut enim hæc tria Principia ex quatuor

producta sunt, sic oportet per diminutionem ut etiã
 hæc producant duo, masculinum et feminam; duo ve-
 rò producant unum incorruptibile, in quo erunt il-
 la quatuor equaliter syncera, ad summum depurata,
 digesta; et sic respondebit quadrangulus quadrang-
 gulo. Et hæc est illa quinta essentia omnis artificii
 multum necessaria, à multis contrariis separata.
 Et sic habes in his tribus principijs in quacunque,
 compositione naturali corpus, spiritum et animã
 occultam: quæ tria si separata et bene purgata, ut
 diximus, coniunxeris, sine dubio imitando natu-
 ram purissimum fructum habunt. Quoniam etiã
 si anima ex nobilissimo loco assumpta est, illuc
 tamen quò tendit non potest pervenire nisi per s-
 piritum, qui est locus et domicilium anime, quã
 si vis reducere in locum debitum, opus est ut sit la-
 uata ab omni peccato, locus quoque sit purificatus, ut
 in iho anima possit glorificari, et non amplius se-
 parari. Jam ergo habes trium Principiorum origi-
 nem ex quibus unum est imitando naturam Mer-
 curium Philosopherum et eorum primam materiam

producere, et ista principia rerum, maxime metallo-
rum ad tuum propositum deducere: cum sine istis pr-
incipiis impossibile sit tibi aliquid perficere per artem,
cum et natura ipsa sine ipsis nihil faciat, nec pro-
ducat. Haec tria sunt in omnibus rebus, et sine illis
in arte nihil est, nec naturaliter erit. Sed quoniam
supra scripsimus quod veteres Philosophi duo tan-
tum principia nominarunt, ne inquisitor aberret,
Sciendum est quod licet illi Sulphur et Mercurium
descripserunt, sine Sale tamen nequaquam ad hoc
opus accedere potuerunt, cum illud sit clavis et pr-
incipium huius Sacrae Scientiae: illud est quod aper-
it portas infernae, illud est quod claves habet ad
Carceres infernales, ubi Sulphur ligatum iacet;
Sicut aliquando latius dabuntur ista in tractatu
tertio principiorum, de Sale. Nunc ad propositum quod
haec tria Principia omnino sunt necessaria, quia i-
lla sunt materia propinqua. Duplex enim est ma-
teria metallorum: Proxima, Remota. Proxima est
Sulphur et Mercurius, Remota sunt quatuor Ele-
menta ex quibus solus Dei est res creare: relin-

que ergo Elementa quoniam ex illis nihil facies, nec po-
 teris nisi hæc tria Principia producere tu et natura
 ex illis nihil aliud producat. Si igitur ex Elementis
 nihil aliud quam ista tria principia producere potes,
 ad quid tibi iste vanus labor id querere vel facere
 velle quod iam a natura generatum est? Nonne me-
 lius est ire tria miliaria quam quatuor? Sufficiat
 ergo tibi tria principia habere, ex quibus natura in
 terra et super terram omnia producat, que tria in om-
 ni re integre inuenies, Exorum debita separatione
 et coniunctione natura producat tam metalla quàm
 lapides in regno minerali, in regno uero vegetabi-
 li arbores, herbas et omnia, in regno etiam anima-
 li Corpus, Spiritum et animam, quod maxime spiri-
 Philoſophorum adequatur, Corpus est terra, Spiri-
 tus est aqua, Anima est ignis seu Sulphur auri:
 Quantitatem Corporis auget Spiritus, uirtutem
 uero auget ignis. Sed quia magis est de Spiritu in
 pondere quam de igne, exaltatur Spiritus et opprimet
 ignem, trahit que ad se: et sic quilibet eorum cres-
 cunt in uirtute et terra que est intermedium illis.

rum crescit in pondere. Omnis igitur indagator
artis concludat in suo animo quod querit ex his
tribus et huic in auxilium succurrat ut possit vi-
vincere suum contrarium; postea addat ad pondus
naturæ suum pondus, ut adimpleatur defectus na-
turæ per artem, et ita vincet suum contrarium. Dis-
ximus in Elemento terre terram nihil aliud esse
quam receptaculum aliorum, id est subjectum in
quo ista duo ignis et aqua certant, mediante a-
ere; si prædominatur aqua producit res tempo-
rales et corruptibiles; si autem ignis vincit pro-
ducit res perpetuas et incorruptibiles: Consi-
dera igitur quod tibi sit necessarium. Scias præ-
terea quod ignis et aqua sunt in omni re; sed ne-
que ignis neque aqua faciunt aliquid, quoniam
illa inter se tantum certant et pugnant de ve-
locitate et de virtute, et hoc non per se sed per ex-
citationem caloris extrinseci qui motu celestium
virtutum in Centro terre accenditur. Sine quo
ista duo nihil facerent unquam, starent uter-
que illorum quodlibet in suo termino et pondere:

Sed natura postquam coniunxit ista duo in propor-
 tione, tunc calore extrinseco excitat illa, et sic incipi-
 unt inter se pugnare et quodlibet illorum uocat suum
 simile in adiutorium, sic que ascendunt et crescent,
 quousque terra cum illis amplius ascendere non po-
 test; interim illa duo in eiusmodi retentione terre
 subtiliantur. (nam in illo subjecto terre ignis et a-
 qua ascendunt inestabiliter, et per poros reservatos
 quos aer preparat agunt) et ex illa eorum subtili-
 atione flores et fructus sequuntur, in quibus ami-
 ci fiunt, ut in arboribus uidere est; quo enim melius
 subtiliantur et purificantur ascendendo eo præstan-
 tiores produciunt fructus, præsertim si aequaliter vir-
 tutibus coniunctis finiunt.

Purgatis ergo rebus, fac ut ignis et aqua
 amici fiant, quod in terra sua que cum illis ascen-
 derat facile facient; et tunc id breuius perficies
 quam natura, si bene secundum pondus nature
 coniunxeris, non sicut prius fuit sed sicut natu-
 ra requirit et tibi opus est. Quoniam natura in
 omni compositione magis apponit de aliis quam

de igne: Minima pars ignis semper est, sed natu-
ra secundum placitum addit ignem extrinsecum,
ad excitandum illum. internum secundum maius
vel minus per multum aut parum temporis, et se-
cundum hoc si ignis superat aut. Superatur perfec-
ta aut imperfecta res fiunt, sic in mineralibus et
invegetabilibus. Non intrat quidem ignis extrin-
secus in profundum compositionis essentialiter, sed
tantum virtute; quoniam ignis intrinsecus ma-
terialis sufficit sibi si tantum nutrimentum ha-
bet, et ignis extrinsecus est illi nutrimentum,
et quasi ligna respectu ignis Elementaliter, et se-
cundum tale nutrimentum crescit et multipli-
catur. Cauendum tamen est ne ille nimis ignis
extrinsecus adueniat, quoniam si quis multum et
extra posse comedit suffocatur: paruum ignem
magna flamma deuorat: ignis extrinsecus de-
bet esse multiplicatissimus, nutrens, non deuorans,
ita enim res perficiuntur. Decoctis ergo in om-
nibus rebus est perfectio: ita natura addit v-
irtutem, ad parandum et perficit. Verum quia di-

difficile est ad compositum addere, cum hoc cogitissimum
 laborem requirat, consulimus ut de superfluo amo-
 neas tantum quantum opus est, vel natura requirit:
 Remotis superfuitatibus misce, ostendet postea na-
 tura quod quasimus. Te quoque cognosces si natura
 bene aut male coniunxit Elementa cum in conunctio-
 ne elementa omnia consistant. Sed multi laboran-
 tes stramen pro tritico seminant; aliqui utrumque:
 multi uero id projiciunt quod Philosophi amant:
 aliqui incipiunt et desimunt, quod ex illorum inuans-
 tantia euenit; artem difficilem, laborem facilem qu-
 arunt, optima rejicientes pessima seminant: Sed si-
 cut hæc scientia in præfatione occultatur, sic et mate-
 ria in principio projicitur. Nos autem dicimus artē
 hanc nihil aliud esse quam uirtutes Elementorum
 equaliter commixtas: est calidi, sicci, frigidi, humi-
 di, æqualitas naturalis; conjunctio masculi et femi-
 ne quem eadem femina genuit, id est, conunctio i-
 gnis et humidi radicalis metallorum. Concederant-
 do quod Mercurius Philosophorum habet in se Sul-
 phur suam proprium bonum secundum minus et m-

ius, depuratum et decoctum à natura, ex Mercurio omnia perficere poteris: Sed si scies addere ad pondus naturæ tuum pondus, duplicare Mercurium, et triplicare sulphur, citius terminabitur in bonum, postea in melius, usque in optimum: quamvis unum tantum apparet est Sulphur, et duo Mercurij, sed unius radicis, non erudi nec nimis cocti, purgati tamen et soluti, si me intellexeris.

*

Materiam quidem Mercurij Philosophorum et materiam Sulphuris eorundem describere non est opus: nemo mortalium potuit, nec impoterum poterit apertius et clarius illam describere quam ab antiquis Philosophis descripta et nominata est, nisi alias anathema arti: esse velit. Est enim ita communiter nominata ut etiam non aestimetur, ideo inquireres ad alias subtilitates potius se convertunt, quam in naturæ simplicitate manerent. Non dicimus tamen Mercurium Philosophorum commune quia esse et aperte nominari, sed de materia ex qua Philosophi sulphur suum et Mer-

curium creant: quoniam Mercurius Philosophorum non habetur per se super terram, sed ex Sulphure et Mercurio coniunctis educitur arte, non prodit in lucem, mundus enim est, sed à natura miris modis involutus est. Concludimus dicimus repetendo Sulphur et Mercurium esse mineram nostri argenti vivi, (coniuncta tamen) quod argentum vivum habet potte metalla solvere, occidere, et vivificare, quam potestatem accepit à Sulphure acetoso sua propriae nature. Sed ut adhuc melius concipere possis audi qua differētia est inter nostrum argentum vivum et Mercurium vulgi. Mercurius vulgi non solvit aurum nec argentum ut ab illis non separatur: argentum vero vivum nostrum solvit aurum et argentum et non separatur ab illis in æternum, sicut aqua mixta aqua. Mercurius vulgi habet sulphur combustibile matum quo denigrantur: nostrum argenti vivum habet in se sulphur incombustibile, fixum, bonum, albissimum et rubrum. Mercurius vulgi est frigidus humidus: Mercurius noster est calidus humidus. Mercurius vulgi corpora denigrat et in-

fuit: Argentum vivum nostrum corporat dealbat
usque ad crystallinam serenitatem. Mercurius
Vulgi vertitur per precipitationem in pulverem
firmum, Sulphur malum: Argentum vivum nostrum
mediante calore vertitur in Sulphur candidi-
ssimum, bonum, fixum et fluxibile. Mercurius vul-
gi quo magis decoquitur eo magis inspissatur. Ex
his igitur circumstantiis considerare poteris quo-
modo differunt inter se Mercurius vulgi ab argen-
to vivo Philosophorum. Si adhuc non intelligis no-
li expectare, nullus mortalium dabit clariora si-
cut hic diximus: Sed de virtutibus. Talis vir-
tutis est argentum vivum nostrum quod et per
se sufficit et tibi et sibi, absque omni additione
rei extranea, sola decoctione naturali solvitur et
congelatur: Sed Philosophi propter abbreviatio-
nem addunt illi Sulphur suum bene digestum
et maturum, et sic operantur?

Potuissemus quidem citare scripta Phi-
losophorum sermonem nostrum confirmantia, sed
quorundam clariora eorum scriptis scripsimus non in-

dignent comprobatione; is intelliget qui in aliorum scri-
 ptis uersatus est. Si igitur nostrum consilium uis se-
 qui, consulimus ut antequam ad hanc artem accedas
 ingruis discas compescere linguam et naturam mi-
 nerarum et metallorum inquiras, tum et vegetabi-
 lium; quoniam in omni subjecto Mercurium nostrum
 inuenies, et ab omnibus rebus Mercurius Philoso-
 phorum extrahi potest, licet in uno subjecto propin-
 quius quam in alio. Scito etiam pro certo quod hæc sci-
 entia non in fortuna neque casuali inuentione sed
 in reali scientia locata est, et non est nisi hæc unica
 materia in mundo per quam et ex qua preparatur
 Lapis Philosophorum. Est quidem in omnibus rebus, sed
 in extractione eius uita desisteret: sine cognitione ta-
 men rerum naturalium, præsertim in regno minera-
 li, similis eris caeco qui visu ambulat. Talis quidem
 artem non nisi casualiter querit: et etiam si sicut
 multoties accidit, casu ab aliquo materia tractatur
 argenti uini nostri, tunc ubi incipere debet opus
 suum finit; et sic sicut casu inuenitur casu amitti-
 tur, quia nescit Super quid suam intentionem funda-

78
re debet. Ideo hæc scientia est donum Dei Altissimi:
et nisi Deus per ingenium bonum, uel per amicum
alicui reuelauerit, difficile cognoscitur: nam non
omnes Gebri, non omnes Iulij esse possumus. Et
sicut Iulius uir subtilis ingenii fuit, tamen si ab
Arnoldo artem non accepisset certe similis fuisset
aliis qui illam cum difficultate inquireunt, si qui-
dem et Arnoldus ab amico accepisse confitetur.
Facile enim scribere cui ipsa natura dicat: Est
proverbium, facile est addere inuentis. Omnis a-
rs et scientia magistro facilis, sed incipienti dis-
cipulo non sic: et ad hanc scientiam inquirendam
tempus requiritur longum, copia uasorum, et ex-
pensa magna, et quotidianus labor, cum immen-
sa meditatione, quamuis scienti omnia leuius.
Conclusiue dicimus hanc artem solius Altissi-
mi Dei donum esse, qua cognita orandus est ut
etiam ad artem hanc benedictionem suam dare
dignetur, quoniam sine benedictione diuina om-
nino inutilis est. Quod nos ipsi experti sumus, cum
propter scientiam aliquot grauissima pericula passi;

plus infortunii ac incommodi quam utilitatis inde
 habuerimus: Sed credimus in mundum tempus
 aduenisse cum sero sapiunt Pyrges: Iudicia Domini
 abyssus multa. Attamen diuinam providentiã in
 eiusmodi nostris infortuniis admiratus sum: Sem-
 per enim Altissimi conditoris nostri protectionem
 præsto habuimus, ut nullus inimicus potuerit nos
 opprimere; custos fuit semper Angelus Domini Ar-
 cæ hujus, in quam Altissimus Conditor rerum tan-
 tum thesaurum inclusit, quem et usque tectur.
 Audiuimus namque inimicos nostros in laqueum
 quem nobis parauerunt incidisse: Qui in nostram
 vitam irruerunt uita privati sunt: qui uero bo-
 na nostra inuaserunt bona sua, nonnulli et reg-
 na amiserunt: Præterea illorum qui nostro honori
 detraxerunt multos infames perijsse scimus: ta-
 ntam custodiã ab omnium rerum Creatore se-
 mper habuimus, qui nos statim ex utero matris
 nostræ sub umbram alarum suarum suscepit, spi-
 ritumque intelligentiã rerum naturalium infu-
 dit, cui sit laus et gloria per infinita secula se-

culorum. Tanta beneficia ab Altissimo Deo Creatore nostro accepimus, ut non solum calamo verum et mente comprehendere sit impossibile: Vix unquam mortalium alicui maiora, imo saltem talia, contulit Deus. Utinam tantum animi, tantum spiritus, et eloquentie, intelligentieque haberemus ut debitas gratias illi agere possemus. Scimus enim talia non meruisse: hoc unicum credimus esse, quod in illo solo semper speravimus, speramus, et sperabimus. Scimus enim non esse inter mortales qui nos adiuuare possit, nisi hic solus Deus et Creator noster, quia vanum est confidere in proximis, quoniam homines sunt, (ut ait Psalm.) Omnes hi a Deo Spiritum vite habent, quo ablati, perirent omnia esse; sed sperare in Domino Deo, a quo sicut a fonte bonitatis omnia bona abundantissime fluunt, tutum et securum est. Tu igitur quicunque cupis ad hanc S. scientiam accedere, pone in prionis spem integram in Deo Creatore tuo, illumque precibus fatiga, et crede firmiter te ab illo non derelinquendum: quoniam si De-

us cor tuum candidum et spem integram in se positam
 cognouerit, facile dabit medium per hanc siue per aliam
 viam adiuuabit te ut noto potiaris. Initium sapien-
 tiae timor Domini. Ora, sed nihilominus et labora:
 Deus quidem dat intellectum, sed tu illo scias uti:
 Nam sicut sunt dona Dei intellectus bonus et occasio
 bona, ita est pars peccati quando omittitur occasio bo-
 na. Sed ut ad propositum redeamus, dicimus argen-
 tum vinum materiam primam istius operis esse, et
 uere nihil aliud, quidquid additur illi oritur ex il-
 lo. Diximus aliquoties quod ex tribus Principiis
 fiunt et generantur omnes res mundi, sed nos a-
 liqua ab accidentibus purgamus, purgata iterum co-
 iungimus, additis addendis deficientia adim-
 plemus, et imitando naturam ad finem summa per-
 fectionis deoquimus, quod natura propter acci-
 densa perficere non potuit, et iam finit ubi ars incipere de-
 bet. Propterea si cupis naturam imitari, in his illa
 imitare in quibus illa operatur. Nec te moueat quod s-
 cripta nostra contraria sibi uideantur in aliquibus lo-
 cis, ita enim opus est, ne ars producat: Tu autē eli-

ge ea que cum natura conveniunt, accipe rosas, reli-
guae spinas. Si intendis metallum facere metalli
sit tuum fundamentum, quia non generatur ex ca-
ne nisi canis, ex metallo nisi metallum: nam scito
pro certo, si non accipies ex metallo humidum radi-
cale optime separatum nihil facies unquam; sine g-
rano tritici frustra colis terram: Unica res, unica
ars, unica operatio. Si igitur metallum vis produ-
cere metallo fermentabis. Si vero arborem arboris
semen sit tibi fermentum. Unica ut diximus est
operatio, extra quam non est alia que vera sit. Er-
rant itaque omnes, qui dicunt aliquod particula-
re extra hanc unicam viam et naturalem mate-
riam verum esse. Etenim non habetur ramus nisi
ex trunko arboris: Impossibile est et fatuum ra-
mum prius quam arborem producere velle; facilius
est ipsum lapidem conficere quam particulare ali-
quod etiam simplicissimum quod sit utile et inex-
aminatione cum naturali persistere. Sunt ta-
men multi qui gloriantur se posse facere Luna
fixam, sed melius facerent, ut plumbum vel stannum

fixarent, cum meo iudicio idem labor sit; quia ista
 non resistunt examini ignis donec in sua natura
 sunt; Luna autem in sua natura satis fixa est, nec
 opus habet fixatione Sophistica. At cum quot capita
 tot sensus, nos relinquimus cui habet suam opinio-
 nem: qui non vult sequi nostrum consilium, et na-
 turam imitari, maneat in suo errore. Bene quidem
 particularia fieri possunt habito arbore, cuius cir-
 cula variis arboribus inseri possunt; sicut habita v-
 na aqua variæ sortis carnes deloggi possunt in ea, et
 secundum carnum diversitatem insculum saporum ha-
 bebunt, sed hoc ex eodem fundamento. Concludimus è-
 oque non esse nisi unam naturam tam in meta-
 llis quam in aliis rebus, sed diversam eius operatio-
 nem, unam etiam universalem materiam secundum
 Hermetem. Si ab hac una re omnes res natae sunt.
 Multi tamen sunt artifices, quorum quilibet sequi-
 tur suum cerebrum: quarunt novam naturam, no-
 vam materiam, propterea etiam inveniunt nomi-
 recensque nihil, quia non ad possibilitatem natu-
 re, sed ad Syllabam scripta Philosophorum inter:

pretantur. Sed hi omnes sunt ex illis comitibus de
quibus in Dialogo Mercurij cum Alchymista scri-
ptum est, qui sine conclusione domum redeunt;
non solum absque medio, verum et sine principio
finem querunt, et hoc inde fit, quod non ex funda-
mentis vel sectione librorum Philosophorum, sed
ex auditu et receptis circumfrancis artem ad-
sequi conantur: (Sicut iam libri Philosophorum ab
imundis fortasse desolati sunt, in multis locis ad-
dunt vel supprimunt) postea cum illis non suc-
cedit ad Sophisticationes conuertuntur, et tenta-
nt mira opera vana, de albandis, rubificandis,
Lunam fixando, animam auri extrahendo, quod
in Praefatione Libelli XII. Tractatum fieri posse
satis negatum est. Non quidem negamus, imo om-
nino esse necessarium dicimus, animam metalli-
cam extrahi debere, sed non ad Sophisticam ope-
rationem, sed ad opus Philosophorum quae extrac-
ta et purgata iterum corpori suo reddi debet, ut
fiat resurrectio vera corporis glorificatio. Nun-
quam hoc nostrum propositum fuit, sine grano tri-

trii tritium multiplicare posse: Sed ut illa anima extracta aliquod aliud metallum Sophistico modo tingere possit falsissimum esse scias, omnes que huius de hoc gloriantur falsarios esse: Sed ista in tertio principio de Sale copiosius, cum hic non sit locus extendere casamum.

DE SVLPHVRE.

Inter tria principia Sulphur merito Philosophi primo loco posuerunt, sicut dignissimum Principium, in cuius preparatione tota scientia latet. Triplex enim Sulphur est, et inter alia eligendum: Sulphur tingens seu colorans: Sulphur congelans Mercurium: Tertium est essentiale maturans. De quo quidem serio tractare debuimus; sed quia per Dialogum unum principiorum edidimus, ita et alia finire cogimur, ne alicui illorum iniuriam inferre videamur. Sulphur mativius

est ceteris Principiis, et Mercurius non coagulatur
nisi sulphure: ergo totalis nostra operatio in hac
arte non est nisi ut sciamus ex metallis Sul-
phur elicere quo in visceribus terre argentum vi-
rum nostrum in aurum et argentum conge-
latur: quod quidem sulphur in hoc Opere loco Mas-
culi, ideo dignius habetur; Mercurius vero loco fe-
mine. Ex horum duorum composito et actu gene-
rantur Mercurij Philosophorum.

Descripsimus in Dialogo Mercurij cum Al-
chymista congregationem illam Alchymistarum
ubi consultabant ex qua materia et quomodo fa-
ciendus sit lapis Philosophicus. Scriptum est e-
tiam quomodo tempestatis infortunio sine Conclusi-
one fecit in Uniuersum Orbem dispersi sunt. Surre-
xit enim tempestas valida ventusque maximus
qui illos huc illuc dispersit, et aliquorum capita ita
perflavit, ut ad hoc usque tempus sese non diu re-
colligere possint, unde in illorum cerebris varia sor-
dis musca generantur. Erant autem inter illos
variarum nationum ac conditionum homines, in-

ter quos fuit etiam hic Alchymista, de quo in hoc Trac-
 tatu sermonem instituimus: erat abas vir bonus, Sed
 sine conclusione, ex numero horum qui casualiter la-
 pidem Philosophorum inuenire proponunt: et erat so-
 cius illius Philosophi qui cum Mercurio certabat.
 Huius uero dicebat, si mihi ita accidisset cum Mer-
 curio loqui, paucis uerbis illum expiscatus fuisset:
 Stultus iste alter, inquit, nesciunt cum illo proce-
 dere. Mihi quidem nunquam Mercurius placuit,
 nec credo in illo aliquid boni esse, at sulphur mi-
 hi probatur, quia in illis Comitibus optime de illo dis-
 putauimus: Si non illa tempestas nos disturba-
 sset, primam materiam id esse concludissemus:
 quoniam in meo capite non solent esse res leues,
 Caput meum plenum est profundarum imaginatio-
 num. Deque confirmatus instituit in sulphure la-
 borare. Incepit itaque illud distillare, sublimare,
 calcinare, fixare, oleum per campanam ex illo fa-
 cere, tum per se, tum cum Crystallis, corticibus ou-
 rum, et alios multos labores in illo expertus est:
 cumque multum temporis et sumptuum consump-

sit, et nihil ad propositum inuenire potuit, tris-
tis fuit, miser multas noctes duxit in somnes, ex-
ibat etiam saepe numero extra urbem ad speculan-
dum, ut eo commodius aliquid certi in suis labore ex-
cogitare possit. Accidit autem quadam vice, cum
ita ferè in extasi specularis deambularet, per-
uenit ad quoddam nemus uiridissimum, omnium-
que rerum refertissimum; in quo erant omnium
minerarum et metallorum fodinae, omniumque a-
nimalium et auium genera, omnium arborum, her-
barum et fructuum copia: ibi etiam erant varij
aquæ ductus: quoniam illis in locis aqua non
habebatur, nisi quæ per varia instrumenta et
canales trahebatur, et hoc per varios artifices e-
x variis locis: præcipua fuit illa, clarior quæ ce-
teris, quæ à radiis Lune trahebatur; et hæc nõ
nisi pro Nympha nemoris illius procurabatur.
Ibi etiam pascebantur tauri et arietes, et pas-
tores erant duo iuuenes, quos Alchymista in-
terrogans: cuius, inquit, est hæc Sylua? cui res-
ponderunt: Est nemus et hortus nostræ Nymphae

Veneris. Alchymista huc illuc ambulabat: Placuit illi quidem locus, sed ille tamen semper de suo sulphure cogitabat; atque ita ambulando fessus, miser condescit ad latus Canalis, sub quadam arbore, et cepit miserissime lamentari, deplorando tempus et sumptus in suo labore frustra impensor (non erat alias deceptorie facultatis, sed sibi ipsi nociuus) ait que. Quid est hoc? Omnes dicunt rem esse communem, visam, facilem, et ego sum vir doctus, et hunc miserum lapidem non possum excogitare. Sicque lamentando cepit maledicere Sulphuri, quod in illo tot sumptus, tot labores frustra consumpsit: et Sulphur fuit etiam in illo nemore, sed in scio Alchymista. Interim dum ita lamentaretur, audivit vocem quasi alicujus Senis: Amice cur maledici sulphuri? Alchymista circumspexit ubique neminem que videns perterrefactus est vox autem illa iterum ait: amice cur ita contristaris? Alchymista resumpto animo, Domine, inquit esuriens semper de pane, ita ego semper de lapide Philosophorum cogito.

Vox: Et quare maledicis sulphuri? Alch. Domine
credidi illud esse primam materiam Lapidis Philo-
sophorum ideo in illo laborando per aliquot annos
multa consumpsi, et non potui istum lapidem in-
venire. Vox: Mirum ego quidem sulphur noni ve-
rum et principale subjectum Lapidis Philosophorum,
sed te non nosco, neque de tuo labore et proposito
quicquam scio: Inimice maledicis sulphuri, quia
ille est in durissimis carceribus, non potest uncu-
que adesse, quandoquidem hic ligatis pedibus in
tenebrasissimis carcere positus est nec egreditur
nisi quo illum deportant custodes eius. Alch.
Et quare est in carceratus? Vox: Quia omnibus
Alchymistis obediens esse voluit, et facere quic-
quid ipsi volebant, contra voluntatem matris
suae, que illi interdixerat ut solummodo ipsi qui
illam noverunt obediret, propterea tradidit illi
in carceres et iussit ligare pedes eius, custodes
que constituit illi, ut sine illorum scitu et volun-
tate nusquam ire possit. Alch. O miser! propterea
et mihi non potuit succurrere: Certe mater eius

facit illi magnam injuriam: et quando dimittetur
 ex istis carceribus? Vox: O Amice, Sulphur Philoso-
 phorum non potest hinc exire nisi longissimo tempore
 et cum gravissimo labore. Alch. Domine, et qui sunt
 custodes eius, qui illum custodiunt? Vox: Amice cu-
 stodes eius sunt eiusdem generis, sed tyranni. Alch.
 Domine, et tu quis es, et quomodo vocaris? Vox: Ego
 sum Iudex et Praefectus carcerum, et nomen michi
 Saturnus. Alch. Ergo in tuis carceribus Sulphur de-
 tinetur. Vox: In meis quidem carceribus Sulphur
 detinetur, sed habet alios custodes. Alch. Et quid
 facit in carceribus? Vox: Laborat quicquid eius cu-
 stodes volunt. Alch. Et quid sit laborare? Vox:
 Ille est mille rerum artifex, et est cor omnium re-
 rum: scit emendare metalle, mineras corrigit, a-
 nimalia intellectum docet, scit facere omnia gene-
 ra florum in herbis et arboribus, atque illis omni-
 bus praest, corrumpit aerem, quem iterum emen-
 dat: est omnium odorum in Mundo artifex, om-
 niumque colorum pictor. Alch. Ex qua materia
 facit flores? Vox: Custodes dant materiam et ra-

sa, Sulphur uero digerit, et secundum digestionis
varietatem et pondus varios flores et odores fa-
cit. Alch. Domine, est ne senex? Vox: Amice,
Scito quod Sulphur est uirtus omnium rerum, et
est secundus natus sed senior omnibus, fortior et
dignior, sed puer obediens. Alch. Domine, quo-
modo cognoscitur? Vox: Miris modis, sed opti-
me per rationem uitalem in animalibus per co-
lorem in metallis, per odorem in vegetabilibus:
sine illo mater eius nihil operatur. Alch. Est
ne solus haeres, uel si habet fratres? Vox: Ami-
ce unicum tantum eiusmodi filium mater eius
habet, fratres eius alij sunt malis associati, so-
rorem habet quam amat, et ab illa amatur ui-
cissim, nam illi est sicut mater. Alch. Domi-
ne, uniformis ne est ubique? Vox: Quo ad na-
turam eius uniformis, sed in canceribus mu-
tatur: Cor eius tamen semper purum est, sed
uestimenta eius maculata sunt. Alch. Domi-
ne, fuit ne etiam aliquando liber? Vox: Ma-
xime fuit praesertim illis temporibus quando fec-

erunt illi viri sapientes quibus cum Matre eius ma-
 gna amicitia intercedebat. Alch. Et qui fuerunt is-
 ti? Vox: Innumerabiles fuerunt: fuit Hermes qui cum
 matre eius vnum erat: post ipsum fuerunt multi Re-
 ges, ac Principes, nec non multi alij sapientes, ut-
 pote hisce seculis Aristoteles, Avicenna, &c. qui il-
 lum liberarunt: hic enim eius ligaturas dissolue-
 re resciverunt. Alch. Domine, quid eis dedit pro
 liberatione? Vox: Dedit illis tria Regna: nam qu-
 ando illum aliquis dissolvit, et liberat, tunc ille cus-
 todes suos, qui modo in suis Regnis gubernant, vincit
 et ligatos huius qui illum liberat in subditos tradit,
 ac eorum Regna in possessionem dat: sed quod ma-
 ius est, in Regno eius est speculum in quo totus
 Mundus videtur. Quicumque in hoc speculum ins-
 picit, tres partes sapientie totius Mundi in illo
 videre et addiscere potest, atque ita sapientissimus
 in hisce tribus Regnis evadet; quales Aristote-
 les et Avicenna fuerunt, et alij multi qui si-
 cut et ceteri antecessores in hoc speculo viderunt
 quomodo et Mundus creatus est: Ex illo didicerunt

caelestium virtutum influentias in inferiora, et quo-
modo Natura per pondus ignis res componit, tri-
etiam motum Solis, et Lune, praesertim vero mo-
tum illum universalem quo mater eius guber-
natur: ex illo gradus caliditatis, frigiditatis, hu-
miditatis, et siccitatis, virtutes quoque herbarum ac
omnium rerum cognoverunt; Unde optimi Me-
dici facti sunt. Et certi nisi Medicus talis sit
ut sciat cur haec herba talis vel talis, cur in hoc gra-
du calida, cur sicca, cur humida sit, non ex li-
bris Galeni aut Avicenna, sed ex fonte Naturae,
unde et illi ista habuerunt, fundamentalis Me-
dici esse non potest. Ita omnia diligenter illi
concederunt, et scripta sua successoribus reli-
querunt, ut homines ad altiora studia attice-
rent, et discerent Sulphur liberare, atque sua
vincula dissolvere: Sed homines huius saeculi s-
cripta illorum iam pro finali fundamento habent,
et ulterius non quarunt; Sufficit quoque illis quod sci-
ant dicere, sic Aristoteles, sic Galenus scripse-
runt. Alch. Et quid dicis, mi Domine, potestne

herba atque Herbario cognosci? Vox: Veteres illi
Philosophi ex ipso met natura fonte sua recepta co-
nscripterunt. Alch. Quomodo, mi Domine? Vox: Sci-
to quod omnes res in terra et super terram ex tribus
Principiis generantur et produciuntur, aliquando du-
obus quibus tamen tertium adhaeret: qui igitur no-
vit tria Principia, et pondus illorum ut illa Natura
coniungit, facile ex decoctione gradum ignis in sub-
jecto, an bene, aut male, uel medicoriter coctum, idque
secundum maius uel minus, intelligere poterit: nam
cuncta vegetabilia ab his qui tria Principia nouerunt
cognoscuntur. Alch. Et hoc quomodo? Vox: Ex visu,
ex gustu, et odore, in his tribus sensibus concludun-
tur etiam tria Principia rerum, et gradus eorum de-
coctionis. Alch. Domine, dicunt quod Sulphur est Me-
dicina. Vox: Imo et ipse Medicus est, et qui illum
ex carceribus liberant, illis pro gratitudine et san-
guinem suum in medicinam dat. Alch. Domine,
habita uniuersali Medicina quam diu homo potest
se conseruare a morte? Vox: Usque ad terminu
mortis: caute tamen haec Medicina sumenda est;

multi enim viri sapientes hac Medicina arte ter-
minum interierunt. Aleh. Et quid dicis, mi Domi-
ne, estne venenum? Vox: Non ne audivisti quod
magna flamma ignis consumit parvam? multi
erant Philosophi qui ex aliorum doctrina artem
habuerunt, qui non ita profunde virtutem Medi-
cina scrutarentur, imo quo medicina erat poten-
tior, subtilior, eo sanior illis videbatur; et unū
granum eius multa milia metalli transmeat,
multo magis corpus humanum. Aleh. Domine
quomodo ergo uti debet? Vox: Medicina uti de-
buerunt que calorem naturalem confortando nu-
tivet, non superaret. Aleh. Domine, ego scio fa-
cere istam Medicinam. Vox: Beatus es si scis,
Sanguis enim sulphuris est illa intrinseca vir-
tus et siccitas conuertens et congelans argen-
tum vivum in aurum, tum etiam omnia metalla
et corpora humana ad sanitatem. Aleh. Domi-
ne ego scio facere Oleum Sulphuris quod cum cal-
cinatis crystalis preparatur, scio et aliud per cam-
panam sublimare. Vox: Certe tu etiam es Phi-

Philosophus ex illis comitiis, nam optime mea dicta
interpretaris, sic me fallor, et omnium Philosophorum.

Alch. Domine, nonne est hoc oleum sanguis sulphu-
ris? Vox: O amice, sanguis sulphureus non datur ni-
si his qui illud sciunt ex carceribus liberare. Alch.

Domine, scitne etiam Sulphur aliquid in Metallis?

Vox: Dixi tibi, quod omnia scit, et in Metallis m-
ulto melius quam alibi. Sed custodes eius sciunt
quod ibi facile liberari possit, propterea ibi in auri-
ssimis carceribus debentur custo diunt, ita ut et res-
pirare non possit, timent enim ne ad palatium Regis

perueniat. Alch. Domine, in omnibus ne metallis

ita incarcerationatus est? Vox: In omnibus, sed non u-
niformiter, in aliquibus non ita strictè. Alch. Do-

mine, et quare in metallis ita tyrannice morè?

Vox: Quia tunc non amplius timeret illos, qu-
ando ad palatium suum Regale peruenierit: iam
enim potest uideri, iam liberè ex fenestris prospicit,
quoniam ibi est in proprio Regno, licet non diu

ita ut desiderat. Alch. Domine, et quid comedit?

Vox: Cibus eius uentus est, cum liber est coctus, sed

52
in carceribus cogitur comedere crudum. Alch. Do-
mine, potest ne ista inimicitia inter illum et cus-
todes eius reconciliari? Vox: Imo, si quis esset tam
prudens. Alch. Quare cum illis de pace non trac-
tat? Vox: illud non potest per se ipsum; quia sta-
tim ira et furore excandescit. Alch. Faciat hoc
per aliquem commissarium. Vox: Felicissimus ho-
minum, certi esset et aeterna memoria dignus,
qui inter illos sciret pacem facere; sed hoc non ni-
si vir sapientissimus qui cum matre eius conue-
nisset, et intelligentiam haberet: nam si ami-
ci essent unus alterum non impediret, sed con-
iunctis viribus facerent res immortales. Certi
qui illos reconciliaret esset vir aeternitati conse-
crandus. Alch. Domine, Ego componam istas
lites inter illos, et liberabo illum: Sum alius vir
adeo doctus et sapiens; ad haec etiam sum bonus
practicus praesertim ubi ad tractandum venit.
Vox: Amice: uideo quidem quod satis magnus
et cum magno capite sis, sed nescio num tu ista
facere possis. Alch. Domine, fortassis tu ignoras

quid sciunt Alchymista, quoad tractatus semper illi
 sunt victores, et certi ego non sum potestatem, modo
 inimici eius mecum tractare velint: Si tractabunt,
 esto securus quid causa cadent. Domine, crede mi-
 hi, Alchymista sciunt tractare: Si tantum mecum
 tractare velint, Sulphur confestim liberabitur. Vox:
 Placet mihi ingenium, audio quod probatus sis. Al-
 ch. Domine, dic adhuc mihi si hoc est verum Sulph-
 ur Philosophorum? Vox: Hoc quidem est Sulphur,
 sed si Philosophorum est tuum est scire. Satis ego tibi
 de Sulphure dixi. Alch. Domine, si etiam eius
 carceres inueniam, an eam liberare poteris? Vox: Si
 scies optime poteris; facilius est enim illum libe-
 rare quam inuenire. Alch. Domine rogo dic adhuc
 mihi si illum inuenero, faciam ne ex illo lapidem Phi-
 losophorum. Vox: Parum non est meum divina-
 re, tu ipse videto: attamen si matrem eius noveris,
 illam secutus fueris, Sulphure soluto lapis in pr-
 omptu erit. Alch. Domine in quo Subjecto est hoc
 Sulphur? Vox: Scito pro certo quod hoc Sulphur est
 magne virtutis, minera eius sunt omnes res mu-

82
di est enim in metallis, herbis, arboribus animalibus, lapidibus, mineralis. Alch. Et quis diabolus inter tot res et subjecta illum latentem inuenire potest? Dicitur mihi materiam ex qua illum Philosophi accipiunt. Vox: Amice nimis prope accedis, attamen ut tibi satisfaciam, scito Sulphur ubique esse sed habet quaedam palatia ubi solet Philosophis audientiam dare; sed Philosophi illud in mari suo natare et cum Vulcano ludens adorant, quando illud vilissimis vestitus incognitum Philosophi accedunt. Alch. Domine in mari illud quare non est meum cum hic propinquius sit absconditum. Vox: Dixi tibi quod custodes eius illud in carceribus tenebrosissimis posuerunt ne illud videre possis, est enim in uno solo subjecto; sed si illud domi non inuenisti vix in syluis inuenies. Ne autem desperes in inquirendo illo, tibi sacrosanctè dico illud in auro et argento esse perfectissimum, sed in argento vicio facillimum. Alch. Domine libenti animo facorem lapidem Philosophorum. Alch. Cum bonam desideras, Sulphur quoque libenter dabo.

solueretur. Et sic Saturnus discessit. Alcibiastam
 uero festum grauis sopor inuasit et apparuit illi uisio
 talis. Vidit in illo nemore fontem aqua plenum, cir-
 ca quem deambulabant Sal cum Sulphure inter se al-
 tercando, donec ultimo ceperunt pugnaré, et intulit
 Sal Sulphuri uulnus incurabile, ex quo uulnere loco
 sanguinis aqua quasi lac candidissimi effluxit,
 ac in magnum flumen creuit. Tunc ex illo nemore
 egressa est Diana uirgo pulcherrima, quæ cepit
 Lauari in flumine illo: quam dum transiens Pr-
 inceps quidam uir fortissimus (et maior suis ser-
 uitoribus) uideret, cepit admirari eius pulchritu-
 dinem, quoque esset nature sibi similis et eius amo-
 re captus est: quod cum illa uideret uisum eius a-
 more exarsit, quamobrem quasi in anxiâ deliquit
 cadens cepit mergi: quod uidens Princeps ille m-
 andauit suis seruatoribus ut illam adiuuarent: sed
 omnes timuerunt accedere ad flumen, ad quos Pr-
 inceps ille: Quare (inquit) non adiuuatis Dia-
 nam uirginem? Cui responderunt, Domine hoc
 flumen est quidem paruum quasi exsiccatum, sed

periculo sistimus: Quadam uice absque tuo scitu uoluimus hoc transire, et uix a periculo aeternae mortis euasimus; scimus etiam quod et alij nostri antecessores hic perierunt. Tunc Princeps ille, deposito suo palleo grosso, ita ut erat armatus in flumen prosiliit, ut opem ferret Dianna puellae horribae, porrexitque illi manum, qua uolens se saluare ipsum etiam Principem ad se traxit, atque ambo submersi sunt. Paulo post animae illorum ex flumine illo exiuerunt uolitantes supra flumen, aiuntque, Optime nobiscum actum est, aliter enim ab hisce corporibus liberari non potuissimus, quae polluta et maculata erant. Alch. Interrogans ait: Reuertimini aliquando in illa corpora? Animae. Non in tam polluta, sed quando purgabuntur, et hoc flumen exsiccabitur per calorem Solis, et provincia haec saepius per aerem examinata fuerit. Alch. Interim quid facietis? Animae. Illi supra flumen uolitabimus donec istae nebulae et tempestates cessent. Interim Alchymista in magis operatum somnium de suo sulphure incidit, et ecce apparent illi, et uenerunt in il-

Iam locum multi Alchymista quaesitum etiam Sulphur:
 et cum apud illum fontem à sale occisum cada-
 uer inuenerunt; illud inter se diuiserunt: quod Al-
 chymista videns etiam partem accepit, et sic quilibet
 illorum domum reuersi sunt, ceperuntque in illo
 Sulphure laborare, et hucusque non cessant. At tunc
 Alchymista Saturnus occurrit et ait: Amice quo-
 modo se res habent? Alchym. O Domine, multa mi-
 rabilia uidi, vix vxor mea credit ista; iam etiam in-
 ueni Sulphur, rogo te mi Domine, adiura me faciam:
 ut istum lapidem. Saturnus. Libenter mi amice.
 Prepara ergo argentum uiuum et Sulphur, et utru-
 huc da. Alch. Domine, noli habere negotium cum
 Mercurio, quia est nequam, delusit socium meum et
 alios multos. Satur. Absque argento uiuo in cuius
 regno Sulphur iam Rex est Philosophi nihil fecerunt,
 nec ego aliter scio. Alch. Domine faciamus ex so-
 lo Sulphure. Satur. Bene mi amice, sed ita succedet
 sicut imbis. Acceperunt itaque Sulphur illud quod
 Alchymista inuenit, et ferunt sicut uolunt Alchy-
 mista, ceperuntque laborare miris modis, illud Sul-

phur tractare in fornaculis mirabilibus, quas plu-
res Alchymista habuit: Sed semper in fine ex qu-
olibet labore evenerunt illis can delicta quas ve-
tula ad accendendum ignem vulgi vendunt.
De novo incepserunt, et Sulphur sublimarunt, cal-
cinarunt, sicut Alchymista placuit. Sed ut eun-
gum fecerunt illis semper in fine ut prius evenit: re-
am quicquid ex illo Sulphure Alchymista voluit s-
emper can delicta fuit: et ait ad Saturnum, Vere
Domine, vides quod iuxta meam phantasiam non
vult succedere, rogo te fac tu solus sicut scis. Tu-
ne Saturnus ait, vide ergo et disce. Accepit i-
taque duo argenta vina diversa substantiae, sed
vnius radicis, quae Saturnus lavit vina sua et
vocavit illa sulphura de sulphuribus, et com miscu-
it fixum cum volatili, facta compositione in vas de-
bitum posuit, et ne Sulphur auferret custodem
supposuit, et sic postea in balneum ignis lentissimi
ut materia requirebat, posuit, et omnia optime fe-
cit. Peccavit itaque lapidem Philosophicum, quia
ex debita materia non nisi debitum opus evenit.

Alchymista gavisus ualidi accepit lapidem cum vitro,
 colorem eius qui erat tanquam sanguis combustus
 considerans admirabatur, et prae nimia laetitia
 cepit saltare, in quo saltu elapsus est illi e mani-
 bus vitrum in terram et fractum est. Sicque Satur-
 nus euasit. Alchymista quoque e somnio exproge-
 factus nihil praeter illas candelulas quas fecerat
 ex Sulphure in manibus inuenit: lapis uero auola-
 nit, et hucusque uolat, unde uolatilis dicitur: et si-
 miser ille Alchymista nihil aliud didicit ex illa
 uisione quam candelulas sulphureas facere: qui
 postea relicto lapide cepit esse Medicus; inquiren-
 do lapidem Philosophicum lapidem rerum acqui-
 siuit. Ultimo duxit uitam ut solent eiusmodi Al-
 chymiste, plerumque fiunt medici aut smegmatis-
 ta, quod omnibus eueniet qui sine fundamento
 ex auditu aut receptis casualiter per dialecticam
 ad artem accedunt.

Aliqui postea cum illis non succedit di-
 cunt: Viri sapientes sumus, gramen crescere au-
 diuimus, si aut sora esset, nos praeter ceteris habuisse-

mus: et sic pudore uestiti, ne habeantur pro indignis (Sicuti sunt, imo et dura ceruicis) contra artem cuculant. Tales hæc scientia odit, ac illis semper in fine principium ostendit. Nos autem indignis hanc artem nihil esse concedimus, virtutis amatoribus uero, et ueris indagatoribus, filisque doctrinae summopere illam commendamus, veramque esse, et omnino uerissimam affirmamus. Quam aliquoties coram iuris eo spectaculo dignis, magna et infima conditionis hominibus, re ipsa comprobauimus: (Non tamen nostris manibus hæc medicina fuit facta, sed ab amico talia accepimus, uerissima tamen) ad quam indagandam satis inquisitores informauimus; quibus si scripta nostra non placent, et aliorum Authorem leuiores legant, hæc tamen cum cautela ut quicquid egerint semper ad possibilitatem nature conferant, nec tentent aliquid contra naturam. Nec credant etiam si etet scriptum in libris Philosophorum quod ignis non urit, quia hoc est contra naturam: Sed si scribitur ignem

exsiccandi et calefaciendi vim habere, hoc cum naturaliter fiat credendum est: natura enim semper cum sano intellectu conuenit, et in natura nihil difficile, omnisque veritas simplex est. Tum etiam dicant cognoscere quae res in natura sunt sibi propinquiores, quod per scripta nostra facilius quam per alia fieri existimamus, cum satis scripsisse putemus donec aliquis alius veniat qui totam receptam sicut ex lacte conficere caseum conscribat, quod nobis non licet.

Sed ne omnia in incipientes vertamus, vobis quoque qui iam has transiistis arumnas aliquid dicemus. Vidistisne regionem illam ubi vir suam sibi perduxit uxorem, quorum nupti in domo natura celebratae sunt? Intellexistis quomodo hoc Sulphur uobiscum vulgus uidit? Si igitur uultis ut vestram Philosophiam vetulae exerceant monstratae horum Sulphurum de albatationem. Vulgo dicite: Venite et uidete, iam enim diuisa est aqua et Sulphur exiit, redibit candidum, et congelabit aquas. Comburiat ergo Sulphur a Sulphu-

re incombustibili, et lauate, dealbate, rubificate, donec sulphur fiat Mercurius, ac Mercurius fiat Sulphur, quod postea anima auri ornabitis. Nam si non sublimabitis sulphur à sulphure, et mercurium a mercurio non dum aquam inuenistis qua ex sulphure et mercurio quinta essentia creatur et distillatur, non ascendet qui non descendit. Quid quid in hac arte est notabile in preparatione amittitur à multis, sulphure enim accuitur mercurius noster, alias non proderet, Princeps sine populo miser: hic Alchymista sine sulphure et mercurio. Si me intellexistis dixi.

Alchymista postea domum reuersus lapidem amissum deplorabat, et maxime condolebat quod Saturnum non interrogauerit quale Sal hoc fuerit, cum tot varia genera salium reperiuntur; cetera uxori dixit.

CONCLUSIO.

OMNIS inquisitor hujus artis, debet in primis
 maturo iudicio quatuor Elementorum creationem, ope-
 rationem, et virtutes, cum suis actibus examinare: Si
 enim horum originem et naturam ignorat, ad cogniti-
 onem principiorum non perveniet, nec materiam veram
 Lapideam cognoscet, multo minus finem bonum assequ-
 etur; quoniam omnis finis supra suum principium ter-
 minatur: Qui bene scit quid incipit bene sciet quid
 finiet. Origo enim Elementorum est Chaos, ex quo De-
 us conditor rerum creavit et separavit elementa, quod
 solius Dei est: Ex elementis vero natura producit p-
 vincipia rerum, et hoc per uelle Dei solius nature est.
 Ex principis postea natura mineras producit et om-
 nia: ex quibus etiam artifex imitando naturam mu-
 lta mirabilia potest. Quoniam natura ex his prin-
 cipis que sunt sal, sulphur et Mercurius, mineras
 ac metalla et omnia genera rerum producit, et non

producit simpliciter ex elementis metallum, sed per
principia quae sunt medium inter elementa et meta-
lla: Ergo si natura ista non facit, multo minus ars
poterit. Et non solum in hoc exemplo, verum in omni
processu naturali dispositio media observanda est:
propterea hic in hoc tractatu et elementa ipsa, et illor-
um actus et operationem, tum et principiorum ori-
ginem satis copiose descripsimus, (quod hucusque
nullus Philosophorum clariora dedit) ut inquisitor
bonus facilius considerare possit in quo gradu la-
pis à metallis, et metalla ab elementis distant.
Differentia enim est inter aurum et aquam, sed
minor inter aquam et Mercurium, minima inter
aurum et Mercurium: Nam domus auri Mercurius
est, et domus Mercurij est aqua: Sulphur autem
est coagulum Mercurij, quod quidem Sulphur diffi-
cillime preparatur, sed difficilius investigatur. Quo-
niam in Sulphure Philosophorum totum hoc arca-
num latet, quod etiam in penetrabilibus Mercurij co-
tinetur: de cuius preparatione, sine qua inutile est,
dabimus aliquando in tertio principiorum de Sale,

Cum hic virtutem et originem non praxime, sed phuris tractemus.

Non propterea tamen tractatum hunc conscripsimus, ut antiquos Philosophos redarguere velimus, sed potius eorum scripta confirmaremus, et aliqua quae omiserunt adimpleremus: cum et Philosophi homines sint, non omnia ita ad amussim possunt, nec unus de omnibus sufficienter potest. Aliquos etiam miracula à via lineari natura seduxerunt, ut in Alberto Magno, viro et Philosopho sagacissimo accidisse legimus; qui scripsit temporibus suis grana aurea inter dentes demortui in Sepulchro inuenta esse. Huius miraculi rationem certam non potuit inuenire, sed hoc in minerali in homine ad iudicavit, et super hanc opinionem cecidit illi confirmatio dicti Morienis, et hæc materia, Rex, à te extrahitur. Sed hoc erroneum est, nam et Morienes Philosophice ista intelligere uoluit. Virtus enim mineralis in suo regno locata est, sicut et animalis in suo regno, ut in libello XII. Tractatum ista regna distinximus et in tria regna diuisimus; quia quodlibet horum abque ingre-

Sic extraneo in semetipso stat et multiplicatur. Ve-
rum quidem est in regno animali esse et Mercurium
Sicut materiam, et Sulphur sicut virtutem, sed ani-
malem non mineralem. Vis Sulphuris animalis
si non fuisset in homine, non congelaret sanguinem
Mercurium in carnem et ossa: Sic etiam si non es-
set vis Sulphuris vegetabilis in regno vegetabili, non
congelaret aquam seu Mercurium vegetabilem in her-
bas et arbores. Sic quoque in regno minerali inte-
ligendum est. Non differunt quidem hi tres Mer-
curij in virtute, nec illa tria Sulphura, quia quo-
libet Sulphur habet vim naturalem Mercurium
suum coagulare; et quilibet Mercurius habet vim
a proprio Sulphure coagulari; sed non ab extraneo.
Cur autem aurum inter dentes demortui inven-
tum vel generatum est haec est ratio, quod in vi-
ta demortui per aliquem Medicum Mercurius in
Corpus illud infirmum introductus est, vel per
unctionem, vel per turbitum, vel per alium modum,
ut moris et usus est, et natura Mercurij est ad
patientis ascendere, et per vulnera oris cumph-

legmate euacuari. Si igitur in eiusmodi cura infirmus
 obijt, is Mercurius non habens egressum, in ore intra
 dentes remansit, et factum est cadaver illud in vas
 naturale Mercurij, sic per longum tempus occlusus
 Sulphure proprio in aurum congelatus est calore natu-
 rali putrefactionis a phlegmate corrosivo corporis hu-
 mani purificatus. Sed si ibi Mercurius mineralis
 intro ductus non esset, nunquam aurum productum
 fuisset. Et hoc est exemplum verissimum quod na-
 tura in visceribus terrae ex solo Mercurio produ-
 cit aurum et argentum, ac alia metalla secundum
 dispositionem loci vel matricis. Quoniam Mercuri-
 us habet in se suum proprium Sulphur quo coagu-
 latur in aurum, nisi impediatur ab accidente,
 uel non habeat calorem requisitum, uel locum
 occlusum. Non ergo vis sulphuris animalis conge-
 lat Mercurium in aurum, sed in Carnem: Si enim ta-
 lis virtus in homine esset, in omnibus hoc eueniret
 corporibus, quod non est. Talia multa miracula et ac-
 cidentia eueniunt quae non bene considerata à Scr-
 iptoribus errores lectoribus inferunt: Inquisitor

tamen bonus omnia ad possibilitatem naturae applicare debet; si cum Natura non conveniunt omittenda sunt.

Sufficit diligenti Studioso originem Principiorum hic accipite, cum incognito principio finis. Semper dubius, de quibus nos in hoc tractatu non ænigmatice, sed clariori sermone quo potuimus et nobis licet, inquisitorem allocuti sumus: per quem si alicui Deus mentem illuminabit, sciet quid Successor suis antecessoribus debeat, cum hæc Scientia semper per eius modi ingenia acquiratur: quam nos post eiusmodi claram ostensionem in sinum Dei Altissimi creatoris ac Domini nostri reponimus, et nos ipsos una cum bonis Scriptoribus in gratiam et immensam eius misericordiam commendamus. Cui sit laus et gloria per infinita secula seculorum.

FINIS.

Hanc Novi Luminis Chymici & Tractatus de Sulphure editionem ita emendabis.

Quobus hinc Cosmopolita nostri doctissimis libellis appendere consultum visum est J. A. Augurelli Chrysopæia libros tres, et eiusdem Vellus aureum cui nondum typis edito Chrysopæia minor titulus præerat. Authore enim illo Latinorum nemo elegantius & tertius scripsit, Chymicorum nemo candidius. Homo Philosophicam CRUCEM tot deliciis delimit, tot floribus exornavit. Nemo denique incorruptibile adeo monumentum de lapide philosophico posteritati reliquit. Vale Scriptor Studiosè, et opus J. A. A. A. diligenter meditare.

Pag. 1. tetrasticho addes.

Protinus in primis quæ namque deesse videntur
Sufficit æqua potentia, vel proportio supplet.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and mostly illegible due to fading and bleed-through. A prominent word, possibly "KRESEM", is visible in the middle section. The page is framed by a double-line border.

107

IOANNIS
AVRELI I, AV=
GVRELLI
P. Ariminensis.

CHRYSOPOEIA ET
VELLVS AVREVM

QVORVM ILLA EMENDATISSIMA
*prodit: hoc verò nunc primum ex veteri
manuscripto sub typos venit. ♪*

*Editor in sacro accepit baptisinate nomen
Expressum literis Græcorum quod tribus, ut sit
Ordine Nū prima, Αλφα secunda, & tertia Θ̄ντα,
Tres præbet totidem Sapientum arcana figuras.*

.NAO. ☉

IOANNIS

AVRELIAN

GVRELI

P. AVRELIANVS

CHRYSOPOEIA ET

VELIVS AVREVM

QVORVM ILLA EMENTARISSIMA

prodit: hoc vero nunc primum ex ceteris

manuscriptis in typis venit.

Edidit in lucem accipiebat dicitur

Explicum libri quatuordecim quibus

Oratio de prima, de secunda, de tertia, de quarta

et de quinta, de sexta, de septima, de octava, de nona, de decima, de undecima, de duodecima, de trigesima, de quadraginta, de quinquaginta, de sexagesima, de septuaginta, de octoginta, de nonaginta, de centesima.

.NAO.

THE
MOUNTAIN
VIEW
CAMP
AND
HOTEL
AT
THE
MOUNTAIN
VIEW
CAMP
AND
HOTEL

NO. 10

1840

17th Dec 1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

